

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.

5. szám. 2009 május

Ára: 1,50 lej

Szétnézünk magunk körül...

Május-június: a nyár küszöbe. Olyan, mint máskor: erőt gyűjtünk az eper- és cseresznye-befőzéshez, gondok emésztének: milyen emlékezetes ajándékot vegyünk ballagó unokahúgunknak, gyermekünknek, keresztfiunknak. Kapkodunk a jövedelem- és adóbevallás határidején. Lesújtó véleményünk van a vezető politikusokról. Újabb kortársak betegségének és halálának híre taglóz le.

Május: egészen más, mint máskor, hiszen mi magunk is sokkal másabbak vagyunk, mint tavaly ilyenkor. Lehet, hogy fásultabbak, szárnyaszegettebbek. Úgy tűnik: kevesebben vagyunk a templomban. Lehet, hogy csak általános rosszkedvünk miatt? Vagy tényleg fogyunk?

Ha van kívül, megbeszéljük. Ha nincs kívül (vagy éppenséggel volna, de a kiszolgáltatottságtól való félelmünk, gátlásaink folytán olyan, mintha nem is lenne), elcsámcsogunk rajta, amíg teljesen ízét nem veszti. Vannak híreink, másoknak is vannak „újságai”. Akik saját portájukon túl is életet tapasztalnak, többnyire meghányják-vetik a szomszédal vagy az ivó-cimborával, hogy is alakulnak a dolgok. S nem kevesen vannak, akik a suttogó propaganda mellett (vagy fölött?) a világhálón is szétnéznek. Ez utóbbiak még kisebb töredéke beszélgetésbe elegyedik a hasonlókkal. Ők a kis világ a nagy világban.

MI ÉS A (NAGY)VILÁG

– ez a címe lapszámunk 3. oldalán Sándor Krisztina írásának. Ő az Erdélyi Unitárius Egyház újdonsült mediareferense. Most „lendül be”, ismerkedik feladattal, módszerrel, akadályokkal – mert miért is ne lennének épp az ő munkájának nehézségei?! Gondolatmenetében az egyházon belüli és kívüli nyilvánosság igényét, „teherbírását”, az informálódáshoz való jogot, illetve az egyházi érdeket teszi mérlegre.

Egy rendhagyó

„EGYHÁZI LÁTOGATÁS RÓL”

is tudomást szerezhetnek Olvasóink e lapszámból. Az Egyházi Képviselő Ta-

nács küldöttsége, néhány Háromszék-felsőfehéri lelkész és „világi” ember a bukaresti unitáriusokat látogatta meg néhány héttel ezelőtt. Természetesen állami tisztségviselőkkel is találkoztak (nem szabad az efféle lehetőséget kihagyni), hogy az egykor elorzott egyházi levéltári állományok visszaigénylésének módjáról tájékozódjanak. A bukaresti Magyar Kulturális Intézetbe természetesen ajándékot is vittek a látogatók: kolozsvári előadóművészek hangját. Márai Sándor, illetve klasszikus és kortárs zeneszerzők művei magyar és román vendégek számára egyaránt hozzáférhetően a testvériség és odafigyelés üzenetét vitték a román fővárosba.

Lőrinczi Károly nyugalmazott lelkészt Olvasóink a

BETLEHEMTŐL A GOLGOTÁIG

című cikksorozatából (is) jól ismerhetik. Ezúttal a befejező részt közöljük. A papi hivatás (kiválasztottság) és a lelkészi mesterség (a „megélhetési” papság) közötti szembeötlő különbségeket értelmezve Lőrinczi megható vallomásossággal néz vissza életútjára. Most azonban nem kell búcsút vennünk tőle, hiszen nemsokára újabb cikksorozattal jelentkezik a *Közlöny* hasábjain. „Visszhangjai” – mert a sorozatnak *Visszhangok* a címe – a lelkészi élet legbensőségesebb pillanataira rezegnek majd rá.

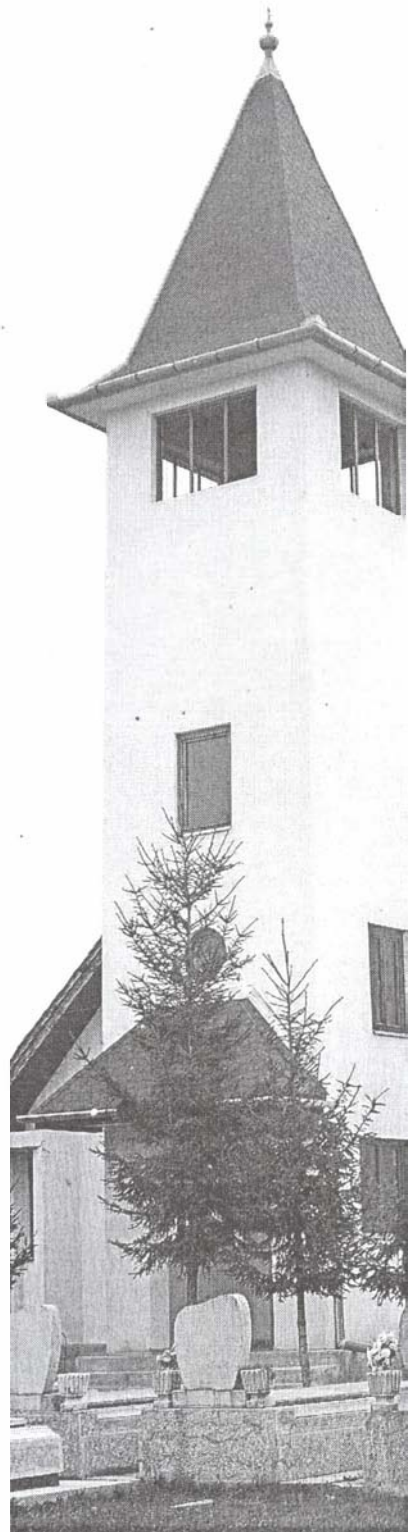
S még egyetlen írást emeljük ki e lapszámból:

AZ ÉRTÉKES NEVELÉS

című szöveg első részét. Bencze Edith szociálpedagógus itt figyelmünkbe ajánlja, milyen sokrétű és sokjelentésű a gyermekekkel, fiatalokkal, nagyobb fiatalokkal – de a felnőttekkel, az időseddel s miért ne: a haldoklókkal – való törődés. Írásának második részét júniusi lapszámunkban, a „ballagások hónapjában” adjuk közre.

Hasznos tájékozódást, derűs nyárkezdést kívánunk minden Olvasónknak!

(U. K.)

„Hacsak nem váltok olyanokká...”

Az elmúlt napokban újra kezembe került Coelho-nak *Az alkimista* című könyve. Vegyes érzésekkel kezdtem olvasni az első sorokat: sok évvel ezelőtt szinte kívülről tudtam a történet minden fontos részletét, és fiatal felnőttkorom egyik meghatározó élménye, állomása volt – néhány kortárs buddhista és pár középkori és 20. századi keresztény szerző írása mellett. Akkor fedeztem fel ezt a ponyvaregényeszerű

alkotást, amikor szakmai-hivatásbeli és személyes életemben is a kudarc szülte kicsinyhitűség purgatóriumában éreztem magam. Azzal az aggodalommal és enyhe félelemmel vegyes kíváncsisággal néztem a lapokat, amit az ember akkor érez, amikor egy nagyon régi fényképet néz önmagáról, és megmosolyogja a rég lejárt divatot, vagy éppen szinte gyerekes vonásait. Ezúttal is készültem arra, hogy csalódnai

és értetlenkedni fogok régi ízlésemért. De most nem ez történt, hanem ismét megéreztem a szerző szavaiban a maga ösvényét szenvedve kitaposott ember bölcsességét: hogy csak akkor tudunk elfogadni egy igazságot, ha először szívünk mélyéről tagadjuk; hogy nem szabad menekülnünk a sorsunk elől, és hogy Isten végtelenül nagylelkű, szigora ellenére is. És ha fizikai értelemben lehetetlen is az ólmot arannyá változtatni, az igazi alkimia nem

folytatás a 4. oldalon

Jakabházi Béla-Botond

Szoktál vasúti töltés mentén gyalogolni? Egyensúlyoztál már a távolban szaladó sín csillogó hátán? Gyermekként sokszor tettem, és azt játszottam, hogy egyszer eljutok odáig, ahol a két fémszalag egybetalálkozik a láthatár végén...

Természetesen, soha nem sikerült.

Azóta megtanultam mértanórán, hogy ha két egyenes egymás mellett halad, de egyetlen közös pontjuk sincs, párhuzamosoknak nevezzük őket. A párhuzamosok törvénye pedig az, hogy soha nem találkoznak. Legfeljebb a végtelenben (?).

Leszoktam arról is, hogy a sínek távolba szaladó szalagjait kövessem. Inkább az embereket kezdtem vizsgálni, s teszem ezt ma is. Figyelem magunkat, hétköznapi munkavégzésben és ünnepek megszentelésében, örömben és bánatban egyaránt, és arra kell rádöbennem, hogy sok esetben éppen úgy viselkedünk, mint a végtelenbe rohanó sín párok: egymás mellett élünk, egymás oldalán haladva, de mit sem tudva egymásról. Örömeink és bánatunk, szeretetvágyunk, álmunk és fájdalmunk a másik számára észrevétlenek. Minket sem érdekelnek mások gondolatai. Jól megvagyunk (!) a magunk mindennapi bajával. Találkozássainkkor feltesszük az udvarias kérdéseket, de a válasz már nem is igazán érdekel.

Sokszor mintha párhuzamosan élnénk, Barátaim! Közösen, mégis magányosan. Emberek között, mégis egyedül.

S közben ott a pünkösdi történet: a bátor, hitvalló tanítványok, a szélrohamhoz hasonló zúgás, a megjelenő lángnyelvek, a szentlélekkel való megtelés, a nyelveken való szólás. Mind-mind *csodát* idéz.

Pünkösdi igazi csodáját én mégis máshol látom: „*Akik pedig hittek a beszédnek, megkeresztelkedtek...*” (ApCsel 2,41a). Ez talán az egyetlen mozzanata a pünkösdi eseményeknek, amely nem is hat a csoda erejével, hisz semmiféle természetfeletti dologról nincs benne szó. Csupán egy tényről.

De gondoljuk csak végig! Az emberek nemcsak *hallották* az apostolok beszédét, hanem *meg is hallották!* Hát nem csodálatos? Hagyjuk csak egy kicsit a múlt eseményeit és tekintsünk mindennapjainkba: hányszor történik, hogy munkatársunk, szomszédunk beszél hozzánk, de csak a hangját halljuk, amit mond, azt jóval kevésbé. Hányszor megtörténik, hogy fáradtan hazaérkezve a munkából ledobjuk magunkat a tévé elé, és csak halljuk élettársunk, anyánk, apánk hangját,

de a tudatunkig már nem jut el, amit mond. S hány perpatvar, nézeteltérés keletkezik ebből!

De nemcsak *meghallgatták* a beszédet, hanem *meg is értették*. Hiszen a tudomásulvétel még nem elég. A meghallgatás és meghallás ténye önmagában véve nem jelentette a kereszténnyé válást. Ezt bizonyítani is kellett! Azt, hogy megértették az apostolok üzenetét, azzal bizonyították, hogy tette határozták el magukat. Egy dolog tudni valamit, és más dolog megérteni. A tudás jelenthet passzív viszonyulást is, a megértés azonban cselekedetre készítet. Azonosulásra. Felelősségvállalásra.

Pünkösdi tanulsága röviden talán így foglalható össze: meghallották és megértették a tanítást. Hittek benne. És annak értelmében alakították életüket. Figyeltek az apostolokra és figyeltek egymásra. Figyeltek arra, amit szívük és lelkük diktált. Az első pünkösdi csodájának ereje abban van, hogy *közösséggé tudta formálni az összegyűlteket*. És milyen közösséggé! „Napról napra állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban, és amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben: dicsérték az Istent, és kedvelte őket az egész nép. Az Úr pedig napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel.” (ApCsel 2,46–47)

Talán ma is szükségünk lenne erre: a világban való jártunkban-keltünkben, otthon. Mert szükség van arra, hogy meghallgassunk és meghallgassanak. Szükség van arra, hogy megértsünk és megértsenek.

Párhuzamosan élünk. Egymás mellett haladunk, mint a sínek. Nem figyelünk a felénk küldött üzenetekre, nem hallgatjuk meg a mellettünk levőt. Pedig lehet, hogy fontos dolgot mond! Párhuzamosan élünk. Csakhogy mi nem vagyunk edzett vasból, mint a sínek. Arra van szükségünk, hogy szeressenek, hogy együtt érezzenek velünk, és hogy mi is hasonlóan cselekedjünk.

Párhuzamosan élünk, de igényünk van arra, hogy észrevegyenek, megértsenek. Szükségünk van arra, hogy egymáshoz közeledjünk, ha javaink nem is, de legalább örömeink közelegetyűsökhöz, s nehézségeinkkel együtt tudjunk szembenézni, könnyítve azok elviselésének súlyán. Jogunk van ehhez.

Jogod van az együttérzésre, a szeretetre, a megértésre, az odafigyelésre. Élsz-e vele?

Bálint Róbert Zoltán

Egymásra találás

Mi és a (nagy)világ

A fenti címben a *mi* az Erdélyi Unitárius Egyházat jelentené, a másik szó pedig önmagáért beszél. Az alábbiakban néhány gondolat erejéig az egyház és a nyilvánosság kérdéskörével foglalkozom, annál is inkább, mert az utóbbi hetekben e témakör belső egyházi körökben többször is felmerült.

Előrebocsátom, hogy egyházunk tevékenysége a nyilvánosság elérése tekintetében igen szerteágazó és jelenleg sok esetben áttekinthetetlen, illetve véletlenszerű események alakítják. Ezen a helyzeten kell az elkövetkezőkben változtatni, kialakítani egy összehangolt cselekvési tervet és a lehető legjobban kihasználni a rendelkezésünkre álló lehetőségeket.

Mi a nyilvánosság? A nyilvánosság az az intézményesített társadalmi tér, amelyben a polgárok a gyülekezés, egyesülés és szabad szólás jogát és a politikai intézmények feletti ellenőrzést gyakorolják. A nyilvánosság képezi a modern jogállamokban a társadalmi kommunikáció alapját. Ennek eszköze a sajtó, mely napjainkra írott és elektronikus formájában egyaránt igen széleskörű kínálatot biztosít.

Köztudott, hogy az egyházak a világi sajtóban napjainkban legtöbbször csak a botrány-ízű események kapcsán kerülnek címlapra. A *jó hír nem hír* elvre építkező világi sajtó egyre kevesebb teret hagy az egyházaknak. Különösen így van ez tőlünk nyugatabbra, s akár szerencsésnek is mondhatjuk itt, Erdélyben magunkat, hiszen a közszolgálatosság mentén szerveződő lapok, rádió- és tévéadók igyekeznek egyházi rovatokat, műsorokat fenntartani. Kérdés, mennyire tud és kíván élni ezekkel az egyház vezetősége, papsága.

Az egyházi sajtó külön fogalom, mondhatnánk, hiszen egy meghatározott értékrend és vallásos elkötelezettség mentén közöl és hirdet. Úgy tűnik, napjainkban egyre nő a szakadék az egyházi és a világi sajtó között. Az előbbi az egyházi valóságról a hívei felé próbál minél kedvezőbb képet kialakítani, míg az utóbbi az egyház vonatkozásában többnyire az ún. tabutémákat próbálja feszegetni.

Ma – hála Istennek – szabad sajtóról beszélhetünk mind a világi, mind egyházi vonatkozásban. Ez alapvető igény. Ugyanakkor fontos érezni az egyensúlyt. Lehet ugyan, hogy bármikor írhatunk, szólhatunk egyházi és világi sajtóban egyaránt, de nem biztos, hogy minden használ. Különösen így van ez az egyházi nyilvánosság esetében. Az egyház kifele irányuló kommunikációja mértéktartó és higgadt, ugyanakkor világos kell hogy legyen. Emellett igen fontos a rendszeres tájékoztatás főként olyan kérdésekről, amelyek a nyilvánosságot különösen érdeklik – lásd a felekezeti iskolák ügyét, az ingatlan-visszaszolgáltatások helyzetét stb.

Néha nehéz eldönteni, kire tartoznak a gyülekezeti élet bizonyos eseményei? Hol érdemes vagy hol kell írni, tudósítani róla? Van, amikor csak a belső nyilvánosságot érintik, máskor külső érdeklődésre is számot tartanak (például templomavatás, -felújítás, nagyobb méretű találkozó szervezése stb.). Mindezek mellett az egyetemes egyházi rendezvények is szélesítik e skálát, amelyek esetében szintén mérlegelni kell: egy esperesi vizitáció vagy egyházi konferencia esetében kiket, mikor és hogyan tájékoztatunk?

Sok az elégedetlenkedés az egyház médiabeli jelenlétével kapcsolatban. Úgy tűnik, nem használjuk ki eléggé a felkínált lehetőségeket, illetve nincs egy körvonalazható irányvonal. Ennek érdekében még sok egyeztetésre van szükség, és tekintettel az eszközök sokféleségére, nem várható azonnali javulás e téren.

Annak érdekében, hogy kifele is jobban *látszódjunk*, mind az írott, mind pedig az elektronikus sajtóban törekednünk kell az egyházi nyilvánosság szélesítésére. Manapság egyre népszerűbbek azok a világhálós levelezőlisták, nyilvános fórumok, naplók, videótárak, amelyeken kendőzetlenül fogalmazódnak meg vélemények. Ezek a – ma még alternatív fórumokként működő – lehetőségek véleményem szerint serkentik az egyházi nyilvánosságot, aminek eredményeként a külső és belső kommunikáció egyaránt javulhat.

Felmerül – nemrég konkrétan is felmerült – a kérdés: szükség van-e a világhálós lehetőségek egyházi szempontú korlátozására? A kérdés önmagában is visszas, hiszen e tekintetben egyszerűen lehetetlen határt szabni az ott megjelenő véleményeknek, kép- vagy hanganyagoknak. Véleményem szerint mindaz, ami az egyházi életben a nyilvánosság – amely nem csak a hívek közössége lehet! – értesítésével, részvételével zajlik, az természetesen továbbítható, közölhető és terjeszthető mindama kommunikációs eszközök révén, amelyek általánosan elérhetők. Más a helyzet az egyházi tisztségviselők és a papság azon gyűléseivel, eseményeivel kapcsolatban, amelyek nem a nyilvánosságot célozzák meg és jól határolt érintettségi körök van. Ha az egyház alaptörvénye szerint ezek a gyűlések nyilvánosak és a helyszínen jelenlevők erről nem döntenek másképp, akkor természetesen ezekről is megjelenhet akár képi, akár írott anyag is. Ám amennyiben egy hasonló esemény résztvevője hang- vagy képfelvételt készít, arról köteles előzetesen tájékoztatni a résztvevőket. A világháló adta lehetőségekkel lehet élni – de visszaélni is. Szabályozni csak azt a tartalmat lehet, amelyet az egyházvezetés sajtójának tekint. Minden más alternatív helyen fellelhető írás, kép- és hanganyag az adott személy egyéni felelősségét hordozza.

A belső nyilvánosság témájához tartozik a közélettel kapcsolatos kérdések mentén történő állásfoglalás is. Az egyházi sajtót olyan emberek olvassák, akik nemcsak innen, hanem más forrásokból is tájékozódnak világi kérdésekben. Éppen ezért – amennyiben megfelelő szakmai ismeretek övezik – az egyházi sajtóban is meg kell szólalni akár gazdasági, oktatási, politikai stb. kérdésekben is.

A fenti gondolatok további kérdéseket fogalmaznak meg, amelyekre talán a közeljövőben közösen választ adhatunk. Csak néhányat ajánlok továbbgondolásra: milyen szemléletek és gyakorlatok léteznek ma az Erdélyi Unitárius Egyház felső vezetésében, illetve papságában a nyilvánosságra vonatkozóan? Hogyan érvényesül az unitárius tanítás a kommunikációs folyamatban? Milyen rendszeres világi tájékoztatást válasszon az egyház? Hol húzódik a határ a belső és külső nyilvánosság között?

Sándor Krisztina

Unit Infó tévéajánló

Május 14-én a TVR2 csatorna 15 órakor kezdődő műsortömbjében összefoglalót sugároznak az *EKT-küldöttség bukaresti látogatásáról* és a Magyar Kulturális Intézetben szervezett ünnepi estről.

Május 19-én 10.30-kor a TVR3 csatorna *Teaház* című beszélgető-műsorának meghívottja *Solymosi Zsolt*, a János Zsigmond Unitárius Kollégium aligazgató-vallásnára. A műsorvezető Ferenci Enikő.

„Hacsak nem váltok...”

folytatás a 2. oldalról

a fémek átiényegítésének boszorkányos áltudománya, hanem a teljes ember megváltoztatása, jézusi szavakkal élve: visszatérése, megtérése Istenhez, szerettei közösségéhez és önmagához.

Szószekekről több-kevesebb meggyőző erővel gyakran elhangzik, hogy meg kell térni, újjá kell születni, Istennek tetsző életet kell élni. Az Újszövetségben előbb Keresztelő János prédikál ennek szükségéről, később Jézusnak is egyik leg-sűrűbben felhívásává válik. De miért? Miért volna szükség az újjászületésre, a megtérésre? Ezen túlmenően pedig mit is feltételez ez az újjászületés? És mibe kerül? Olyan kérdések ezek, amelyeket, ha mindennapi életünk kihívásaival szembe-sülve felteszünk, vallásos meggyőző-déseink és a követendő példák, tanítások esetében is fel kell tennünk. Különben azt gondolnánk, hogy a vallásosság nem a mindennapokhoz tartozik, hogy az istentisztelet (Isten tiszteletének) helye kizárólag a templom, hogy a lelkésznek és papnak csak prédikálni kell, hogy a val-lás, az valami „komoly”-komor dolog – és további hiedelmek. És akkor ott van az a kényelmetlen feszültsége ennek a tanításnak, amely annyira alapvető és egyete-mes, hogy szinte minden világvallásban felbukkan. Nem kimondottan keresztény, mint ahogy nem a buddhizmus vagy hinduizmus sajátossága sem. Mert van a bölcsességnek egy olyan szintje (miután kikristályosodott az egyéni érték-rend, miután letisztultak a vallási és kul-turális, örökölt és tanult normák), amely egyetemes és vallásfüggetlen. A feszültség két tételből származik. Az egyik, hogy az ember – azaz konkrétan te meg én – már most Isten hasonmásai vagyunk, tehát hogy a megvilágosodás már bennünk van, hogy éppen most, amikor ezeket a sorokat is olvassuk, már Isten országában élünk, és már most megvan minden fel-tételünk ahhoz, hogy ezt megérezzük. A másik, hogy mindezek ellenére, vagy in-kább mindezek mellett és fölött: meg kell térni, változni, újjá kell születni.

János evangéliuma szerint Jézust ti-tokban felkeresi Nikodémus. Az író ismét úgy akarja beállítani Jézust, mint akinek tanítását kortársai nem értik. Nikodémus ezért tűnik számunkra olyan értetlenke-dőnek és lassú észjárásúnak. Jézus pedig az első kijelentésével a lényegre tör: Isten országáról beszél. Arra a kérdésünkre, mi-ért kellene újjászületni, a válasza egysze-rűnek tűnik: mert Isten országa a tét. És Isten országa olyan kincs, amely minden másnál értékeesebb. Másról Jézus kijelenti, hogy ha nem válunk olyanokká, mint..., nem megyünk be Isten országába.

Szándékosan hagytam csonkán a jé-zusi mondást. Mint Nikodémus, mi is félreérthetnénk a tanítás lényegét, ha va-lamilyen tételes bizonyosságot vagy re-ceptszerű előírást keresnénk Jézus szavaiban. Nikodémus kérdései a mi nyelvün-kön valószínűleg másképp hangzanának és Jézus válasza is más lenne. A mi kérdé-sünk az, hogy nekem/neked milyenné kellene válnunk ahhoz, hogy Isten orszá-gában éljünk? *Milyenekké* kell válnunk? Kevés kérdés van, ami ennyire egyénre szabott lenne, és amelynek megválaszoló-sa ekkora hatással lenne közösségeinkre is.

Érdemes lenne kis időt szánni erre a kérdésre: milyenné akarsz válni? Szeret-teid, ismerőseid között kihez szeretnél ha-sonlítani? Mi a feltétele annak, milyenné kellene válnod azért, hogy az legyél, aki igazán vagy? Csendes ima alatt a temp-lomban, mosogatás közben a konyhában, jelzőlámpaváltásra várva az útkeresztező-désben fogalmazd meg magadnak: hacsak olyanná nem válok, mint... És akkor láss neki, vagy folytasd, és légy azzá, aki vagy, és tégy úgy, hogy éld Isten országát! Ez a megtérési, újjászületési folyamat a legsze-rencesebb esetben is évtizedekig, szinte holtig tartó feladat. Ahogy az igazi alki-misták végezték a mesés gazdagság re-ményében, megkísérelve az ólmot arany-ná változtatni, ahhoz nekünk is hatalmas bátorságra, kockázatvállalási kedvre és kitarásra van szükségünk, hogy életünk ólomsúlyú kudarcait arannyá változtas-suk, a megpróbáltatások pedig bölcses-séggé érlelődjének szívünkben.

Rumi így figyelmeztet: *„Egyetlen dolog van ezen a világon, amit sohasem szabad elmulasztanod. Ha minden egyebet elfelej-tesz, de ezt nem, akkor nincs miért aggód-nod. Am ha minden másra emlékszel, de*

erről elfeledkezel, akkor semmit sem vittél végbe az életedben.

Olyan ez, mintha a király egy feladat-tal elküldött volna téged egy távoli or-szágba, s te száz más munkát elvégzel ott, csak éppen azt nem, amiért küldettél. Ha nem végeznéd el, az olyan lenne, mintha egy felbecsülhetetlen értékű indiai kard-dal rothadó húst szeletelnél. Mintha egy aranyedényt arra használnál, hogy fehér-répát főzz benne, noha az edény egyetlen darabkjából száz főzésre alkalmas lábst vehetnél. Mintha a legnemesebben edzett késed a falba szúrnád, hogy mindenfé-lét ráaggass. Te azt mondd erre: »De hát vedd észre, hogy legalább használok a tört! Nem hever haszontalanul.« Ugye milyen nevétségesen hangzik ez? Egy ga-rasért vehetnél egy vasszeget, hogy ezt a feladatot elvégezz. Te azt válaszolod: »De én az erőmet nemes vállalkozásokra for-dítom! Jogtudományt és filozófiát, logikát és csillagászatot, gyógyászatot és egyéb fontos dolgokat tanulok!« Ám fontold meg, miért teszed mindezt! Hiszen ezek belőled nőttek ki!

Emlékezz lényed gyökerére, urad je-lenlétére. Add az életedet annak, aki már birtokolja a lélegzeteidet és a pillanataidat. Ha nem teszel így, akkor hasonló le-szel ahhoz az emberhez, aki fog egy érte-kes tört, majd a konyhájának a falába veri, hogy arra akassza a lopótököt. Elfecsérled az értékes lelkesedést, és balga módon tu-domást sem veszel méltóságodról és éle-ted céljáról.

Méltóság és az életcél beteljesítése, Is-ten országa és újjászületés, az ólomnak arannyá változtatása, mindez egyetlen, Jézus által megfogalmazott feltételhez kötve: „Hacsak nem váltok olyanokká...” Hacsak nem válsz olyanná...

Haladék a székykeresztúri Orbán Balázs Gimnáziumnak

A kolozsvári Egyházi Központ április 29-i sajtótájékoztatóján András Benedek, az unitárius egyház oktatási előadótaná-csosa beszámolt arról, hogy az Egyházi Képviselő Tanács döntése értelmében a székykeresztúri Orbán Balázs Gimná-zium (OBG) még egy évig használhatja az Erdélyi Unitárius Egyház tulajdonában lévő iskolaépületeket.

Az állami iskolának az idén kellett volna kiköltöznie, hiszen lejárt a román törvények által előírt, ötéves kötelező tü-relmi időszak (2004-ben szolgáltatták visz-sza az ingatlant). Az egyház, bár a Berde Mózes Unitárius Gimnázium is ugyanab-ban az épületegyüttesben működik, meg-engedte, hogy az OBG 2010-ig marad-hasson, ezért nyolc tantermet bocsát az állami iskola rendelkezésére, és az infor-

matika-, illetve multimédia-teremnek is helyet ad.

Korábban, 2006-ban az OBG vezetői még úgy nyilatkoztak, hogy a tanintéz-mény fontolgatja az egyesülést az egy-ház gimnáziumával, ezt azonban később visszavonták. Akkor szilárdan kilátásba helyezték, hogy átköltöznek abba az in-gatlanba, amelyet az állam épít majd szá-mukra világbanki pénzből. Az új iskola-épület azonban még nem készült el, így nem kerülhet sor a költözésre.

András Benedek emlékeztetett rá, hogy az egyháznak a 2008-as zsinaton elfogadott oktatási stratégiájának pream-buluma szerint egy épületben egy iskola működhet. Ez azonban olyan alapelv, amelyet az egyház nem drasztikusan vagy kíméletlenül érvényesít. U. K.

Április 26-án és 27-én az Erdélyi Unitárius Egyház Képvisező Tanácsának küldöttsége, Pap Mária Háromszék-felsőfehér-köri esperes, Szabó Előd egyházköri jegyző, Boros János és Bedő András felügyelő gondnok, továbbá Tordai Ernő sepsikőröspataki és Szász Ferenc brassói lelkész meglátogatta a bukaresti leányegyházközséget.

A „keleti vég”

Bukarest unitáriusait látogatta meg az EKT küldöttsége

A gyülekezetnek – Vajda Gyula helyi gondnok kimutatása szerint – jelenleg 46 aktív tagja van, jóllehet a 2002. évi népszámlálás során Bukarestben 198-an vallották magukat unitáriusnak. A két szám közötti különbség természetesen számos tényezővel magyarázható, azzal is például, hogy a bukaresti amolyan „mozgó gyülekezet”, amelynek életére, létszámbeli alakulására az általános szekularizáció mellett alaposan rányomja bélyegét a munkavállalás mobilitása. (A bukaresti közösség az 1940-es évek elejéig jól működő gyülekezetnek számított, aztán a háború után a szervezett egyházközség megszűnt, és a nehéz idők hatására sokáig leginkább a pangás jellemezte. 1960-tól Brassó, Csíkszereda, Sepsikőröspatak lelkészei látták el a leányegyházközséget.)

Felmerülhet a kérdés, miért vált épp most vagy épp Bukarest fontossá a frissen hivatalba került egyházvezetés számára. Bálint Benczédi Ferenc püspök szerint ideje a Duna-part után a Dâmbovița partján élők felé is odafordulni – ami persze nyilván nem váltást, hanem bővülést jelent: egy, az unitárius tömb-

istentiszteletük megtartásához. Az unitárius küldöttség szeretett volna a román ortodox egyház vezetőivel is találkozni, ez azonban egy későbbi, majdani alkalomra toldott ki.

A látogatásnak természetesen nem titkolt célja volt, hogy állami tisztviselőkkel is találkozzanak az unitárius egyház útját egyengetni akarók. Ekként Bálint Benczédi Ferenc és társai megbeszélést folytattak Vasile Timiș államtitkárral, a Művelő-

Bálint Benczédi Ferenc püspök az evangélikus templomban tartott unitárius istentiszteleten

A püspök, Gyerő Dávid előadótanácsos és Pap Mária esperes-lelkész a Magyar Kulturális Intézet házában tartott ünnepi találkozón

től messze élő szórványgyülekezet irányában való kifejezését a figyelemnek, a gondoskodásnak, a jóindulatnak.

A bukaresti látogatás során a helybeli unitáriusok mellett a testvér-egylezetek képviselőivel is szót válthattak a küldöttség tagjai. A 26-án tartott istentiszteletre két református gyülekezet lelkésze, illetve a szász-evangélikus egyházközség lelkésze is elfogadta a meghívást. Ez utóbbi gyülekezetnek egyébként az unitáriusok különösen is hálásak, hiszen az evangélikus templomban minden hónap utolsó vasárnapján hajlékra találhatnak

dés- és Kultuszügyi Minisztérium tisztségviselőjével, aki a romániai nemzeti örökségvédelem megbízottja, s aki maga is jelen volt a püspök márciusi beiktatásán a kolozsvár-belvárosi templomban. A vele való találkozás fontossága elsősorban az államosított unitárius könyvtári és levéltári állományokkal kapcsolatos tárgyalások megindításában ragadható meg. A romániai visszaszolgáltatások mentén ugyanis a földek, erdők, épület-ingatlanok mögött messze lemaradva halad – vagyis inkább stagnál – a szellemi termékek, s ekként a levéltári anyagok restitúciójának ügye. „Nem téveszthető szem elől, hogy ez Romániában továbbra is elsősorban politikai kérdés – mondja Gyerő Dávid közigazgatási tanácsos –, már az is jelzi ezt, hogy országunkban, az Európai Unió többi tagjától eltérően, az állami levéltárak felügyeletét, illetve őrzését nem a művelődésügyi minisztérium, hanem a belügyminisztérium látja el.”

A Bukarestbe utazott unitárius küldöttség elsősorban a két iskola (a kolozsvári Kollégium és a székelykeresztúri Gimnázium)

folytatás a 6. oldalon

J. T.

**SZERZŐINK FIGYELMÉBE! AUGUSZTUSI LAPSZÁMUNKTÓL KEZDVE
A KÖZLÉSRE SZÁNT ÍRÁSOK BEÉRKEZÉSÉNEK HATÁRIDEJE AZ ELŐZŐ HÓNAP 20-A!**

A „keleti vég”

folytatás az 5. oldalról

zium) könyvtári anyagának, illetve az 1900 előtti – és kevés kivétellel a 40-es években elkobzott – egyházközségi anyakönyvek, levéltárak állományának visszaadását szorgalmazza. A kollégiumi iratanyag szellemi értéke az unitáriusok számára felbecsülhetetlen, hiszen az antitrinitárius irodalomnak Erdély valóságos bölcsője és kincsesháza; ma pedig ott tartunk, hogy az eltűnt vagy elvett unikumok azonosítása és katalogizálása megannyi egyedi probléma, küzdelem, kihívás. Míg a kolozsvári Kollégium könyvtári anyaga nagyjából „rendben van” (tudni való ugyanis, hogy ezt az állományt az kolozsvári Akadémiai Könyvtár őrzi), addig a székelykeresztúri Gimnázium könyveinek és iratainak hollétét homály fedi, szóbeszédek keringenek szétszóratásukról, s még vannak szemtanúk, ahol itt vagy ott látták vagy látni vélték a gimnáziumi anyagok szétszóratását Erdély különböző helységeiben.

Vasile Timiş államtitkár elsősorban arra biztatta az unitárius küldöttséget, hogy a többi felekezetekkel összhangban szorgalmazzák az államosított/elvett egyházi szellemi értékek visszaszolgáltatásának törvényi megoldását. Kedvező előzmény vagy jó hivatkozási alap lehetne erre az elvett kegyeszek visszaszolgáltatásának menete, hiszen 2000 után a múzeumoknak – amelyekben az 1971-es törvényt követően a klenódiákat és más műtárgyakat őrizték – jogukban és módjukban állt fokozatosan visszaadni egykori, jogos tulajdonosaiknak. Az államtitkár szerint tisztázni kell tehát, hogy az egyes könyv- és levéltári állományokat milyen törvények vagy rendeletek alapján vették el, ez ugyanis előfeltétele volna annak a majdani törvényjavaslatnak, amely ezeket a szellemi javakat is *tulajdonként* – a restitutio in integrum szellemében – tekinti és juttatja vissza eredeti tulajdonosaiknak. E vonatkozásban az egyházak – így az unitárius egyház is – az RMDSZ-t mint kisebbségi érdekvédelmi szervezetet „hivatalból” is partnernek kell hogy tekintse, jóllehet ezen a téren még nem történt vele számottevő egyeztetés.

A román fővárosban másnap, április 27-én a Magyar Kulturális Intézet adott otthont az ünnepi műsorral egybekötött

György Katalin énekművész és Kolcsár Péter zongoraművész
Vicenzo Bellini műveiből ad elő

„unitárius találkozó”. A közösen szervezett délutánt-estet a Magyar Kulturális Intézet részéről Bretter Zoltán igazgató és helyettese, Tóth István patronálta. Az ünnepi műsor keretében Bálint Benczédi Ferenc püspök köszöntő beszédet mondott, Pap Mária esperes rövid egyháztörténeti és hitelvi ismertetőt tartott, Győrő Dávid előadótanácsos pedig a világ unitárius egyházainak helyzetéről számolt be dióhéjban. Ezután Márai Sándor *Sakk* című versét és *Titkos szám* című prózáját Albert Júlia színművész adta elő, György Katalin Vicenzo Bellini műveiből énekelt, Kolcsár Péter egy Chopin-zongoraművet adott elő, majd Béres Melinda és Márkos Albert hegedűművészek Reinhold Gliere, Demény Attila, Szergej Prokofjev és Bartók Béla műveiből játszottak. A 27-i találkozót 130-nál több érdeklődő tisztelte meg jelenlétével, közöttük számos román nemzetiségű meghívott is, akik számára a szöveges műsorszámokat feliratozva fordították. A műsor után állófogadásra került sor.

Jövőképet az egyháznak! Ön is járuljon hozzá!

Az EKT január 30. ülésén egy stratégia-előkészítő bizottságot állított fel, amelynek a feladata, hogy az Egyház hosszú távú stratégiájának alapvonásait elgondolja és a folyamat lépéseit megtervezzék. A stratégia elkészítésének első lépése

a jövőkép megfogalmazása.

Ebben kérjük az Ön segítségét is! Segítsen megtalálni azt a mondatot, amely a készülő egyházi stratégia jelmondata lehet.

Milyennek kell lennie egy jövőképnek? Jelen időben válaszoljon arra a kérdésre, hogy milyennek szeretnénk látni az unitárius egyházat a jövőben. Azaz:

- 1) Egyszerű, könnyen megérthető, képszerű: lehetőleg egy mondat.
- 2) Saját, egyedi: a közösség önmagára ismerjen benne.
- 3) Érzelmeket keltő: vonzó, motiváló.

- 4) Aktualizálható: erőfeszítéssel, céltudatos cselekvéssel megvalósítható.

Az elmúlt hónapban beérkezett javaslatok:
Unitárius életszemlélettel felépített egyéni és közösségi lét itthon, Erdélyben.

Megmaradni és tovább fejlődni az Isten és ember szolgálatában. Jézusi hitet és szeretetet hirdetni, azt megélve példát mutatni minden helyzetben.

Változatos formákban korszerű unitarizmus hagyományainkhoz hű szellemiségben.

Ön milyennek szeretné látni egyházunkat a jövőben? Kérjük, írja meg a cziresza@yahoo.com címre, vagy küldje el postán a szerkesztőség címére.

Ez itt az Ön egyházi jövőkép-javaslatának a helye:

Gyakorló szülők, pedagógusok jól tudják, hogy a nevelés rendkívül összetett hivatás és tevékenység, amely mindennapjaink fontos része, meghatározója, legyen szó akár nevelőkről, akár neveltekről (és végső soron mindannyian beletartozunk valamelyik kategóriába). A nevelési folyamat jelen van életünkben mindennapi tevékenységként, ugyanakkor elméleti megközelítése is túlbecsülhetetlenül fontos. Nap mint nap nevelünk, nevelhetünk gyermeket, társat – önmagunkat. Ezt tehetjük spontánul vagy céltudatosan, felelősséggel vagy felelőtlenül.

Az értékes nevelés – 1

A normális család értékes életre készít fel, a társadalmi elvárások viszont a vágyont és a sikert ismerik el

A neveléseméleti meghatározás szerint a nevelés nem egyéb, mint céltudatos ráhatás a nevelt személyére a pozitív változás elérése érdekében. A „köznapi” nevelés általában úgy zajlik, hogy azt gondoljuk: minden jó, amit mi magunk másnál akarunk elérni, és csak az ő érdekében tesszük azt, amit tesszünk. Ilyen értelemben mindenki tud nevelni *valahogy*, aki azt képzei magáról, hogy jót akar, és csak az a jó, amit ő akar. A mindennapi szóhasználatban, köztudatban csak a gyermekekre gondolunk, amikor nevelésről beszélünk, hallunk. Ilyenkor eszünkbe kell hogy jusson az a gyakran használt mondás is, hogy „neveletlen szülőnek neveletlen a gyereke”; vagy gondolhatunk arra a közmondásra is, amely szerint „az alma nem esik messze a fájától”.

Aki komolyan, felelősségteljesen, jó szándékkal nevel, tudja, milyen nehéz, sokszor háládatlan feladatba fogott. Gyakran ér kudarc, sikert csak hosszú távon lehet elérni, az azonnali eredmény esélye kevés. A nevelés sikerélményeit az apró örömek, kis lépések eredményei adják, egy-egy gesztus, szó, mosoly, egy felfedezett mozdulat, egy őszinte tekintet.

A nevelés örök

A nevelés természetesen egyidős az emberiséggel, mi több, a neveléstudomány gyökerei is az ókorig nyúlnak vissza. Minden kornak megvolt és megvan a saját nevelési eszménye, amely meghatározza az adott kor pedagógiai értékeit. A nevelési értékek, bármilyen társadalomról legyen is szó, az adott társadalom alkotó rendszereken, alrendszereken belül érvényesülnek.

Nincs kor, nincs társadalmi berendezkedés, amikor, amelyben ne hárulna nagy szerep a nevelési intézményekre, óvodákra, iskolákra stb., s éppúgy a családokra mint a nevelés első és legfontosabb, legmeghatározóbb színterére.

Ki és hol nevel?

Sokan gondolják vagy állítják, hogy a nevelés csak az óvodára, iskolára, hivatásos „nevelőintézetre” háruló kötelesség, azért jár oda a gyerek, hogy ott embert faragjanak belőle. Aki egy kicsit józanul gondolkodik vagy komolyan veszi a nevelést mint *társadalmi* feladatot, könnyen belátja, hogy a nevelés legfontosabb állomása kezdő és vissza-visszatérő színtere mégis a család, amelyben a gyermek az első három évét gyakorlatilag „elszigetelten” tölti. De az sem „nagyotmondás”, hogy a nevelési folyamata már a magzati korban elkezdődik – és egészen elmúlásunkig tart.

Fontos a későbbi nevelés, nevelhetőség szempontjából, hogyan várják, hogyan fogadják a szülők a megszületendő gyermeket. Ha ráhangolódva és örömmel várják, ha *akarják* a gyermeket, lényegesen nagyobb esélye lesz az elfogadásra, támogatásra, a bizalom megalapozására, kiépítésére. Ha a szülők nem tervezték, nem akarták a gyermeket és születése után sem tudták elfogadni, akkor ez minden további nélkül hatással lesz a gyermek életére. Valóságos „koloncként” fogja cipelni az elutasítást, a meg nem értettséget, az elutasítottság, bizalmatlanság végigkíséri sorsát.

A megkerülhetetlen család

Minden intézménynek – így a családnak is – megvan a sajátos nevelési feladata a társadalmi életre való felkészítésben, hiszen a nevelés fő célja, hogy társadalmilag értékes, társadalmi együttélésre, együttműködésre képes embereket neveljünk.

A családban találkozik a gyermek legelőször a közösségi élettel, ott tapasztalja meg az együttélés élményét, a család közvetíti számára azokat a fontos értékeket, amelyek követésével majd képes lesz a társadalomba beilleszkedni, hatékonyan élni, működni. Ehhez azonban nagy-nagy szüksége van arra, hogy a családban megtapasztalja azt, hogy szeretik, elfogadják, támogatják, bíznak benne. *Szeretet, bizalom, elfogadás, tisztelet* – ezek az értékek a hagyományos családi értékrend fő elemei, és alapjai bármely emberi kapcsolatnak, közösségi életnek. Ha egy család felvértezi tagjait ezekkel az értékekkel s a nekik megfelelő élet- és viselkedésmóddal, akkor a „nevelt” családtagok bármely társadalmi berendezkedésben megállják helyüket. Ezenkívül minden normálisan működő családban jelen van az *őszinteség, igazságosság, becsületesség, a kölcsönös segítség, támogatás és érték a becsületes munka.*

Családi eszmény – társadalmi valóság

Hangsúlyozzuk: minden *normálisan működő* családban. Aki ilyen családban nő fel, az mindig számíthat övéire; ugyanakkor számos csalódás fogja érni a társadalomban, hiszen társadalmunk hovatovább húsz éve igazolja kudarcait, magyarázza erkölcsi hanyatlását az értékválsággal. Társadalmi szinten is elismert értékek a tisztelet, a becsület, a kitartó munka, de nap mint nap megtapasztaljuk, hogy a legfontosabb érték – sajnos – kifejezetten anyagi természetű, nem más, mint a pénz. Társadalmi szinten az elismert értékek nem egyeznek a gyakorlatban alkalmazott értékekkel.

Nap nap után részünk van abban, hogy nem érdemünk szerint tisztelnék; lenéznek, ha becsületes módon járunk el, tisztességes munkából igen nehéz megélni, a törvények kijátszhatók, és pénzzel nagyjából mindent el lehet érni. Milyen mintát kapnak a mai gyerekek, a mai fiatalok – társadalmi szinten? Gyorsan kell a pénzzel azonosított sikerhez jutni, mégpedig lehetőleg minél kevesebb munkával, erőfeszítéssel! Mit kezdjen egy ilyen kihívással a hagyományos családi értékrendet követő fiatal? Érdemes-e mindezek tudatában kitanítani amellet, hogy a hagyományos értékek szerint neveljük gyerekeinket? Válaszunk, hívó emberekként, nem lehet más, mint ez: *igen*, érdemes, mert ezek az értékek nagy-nagy biztonságot adnak: a szerető család biztonságát; értékes (bár kevés), őszinte barátságok biztonságát; magabiztosságot; egészséges öntudatot; sértetlen önismeretet, önértékelést. És aki ezeknek birtokában van, azt semmi és senki le nem győzheti, az védettséget élvez a társadalom „szennyétől”, még ha nem él is abban a „mesés jólétben”, amelyet a kétéves úton megszerzett „anyagiak” jelentenek.

Bencze Edith

Álmaink valóra válnak...

A történet két évvel ezelőtt kezdődött, hazafele tartva az ópusztaszeri kirándulásról: szép élményekkel megrakodva jöttünk és azon gondolkodtunk: hová megyünk a következő évben?

Alsófelsőszentmihályon hagyománnyá vált, hogy a húsvét utáni időszakban kirándulni megyünk az egyházközség szervezésében. Idősebb híveim véleménye szerint ezek a közösségi élmények maradnak meg lelkünkben leginkább, örökre elraktározzuk őket. Ők már tapasztalták, mennyire értékes az Idő minden egyes perce, amit itt és most élni kell! Mi pedig élünk a lehetőségekkel, felkereskedünk és elmegyünk oda, ahová a szívünk húz. Ezúttal a két fővárost, Budapestet és Bécsset tüztük ki úticélunkul. Több történelmi összefüggésre is fény derült ennek során, és kiváló múltbéli tájékoztatást nyertünk Szász Hunor idegenvezetőnk révén, akinek évszám-memóriája különösen is kiemelkedő (két nap múlva is zsongott a fejünk a sok dátumtól!).

Az első történelmi leckét már az éjszakai buszozás alatt megnézhetjük – film formájában: Sissi, a lázadó császárné senkit sem hagyott nyugodni. Így már a kora reggeli órákban a Citadelláról néztük az álmos Budapestet, a párába burkolózott, lassan hömpölygő Dunát. A várban tett kellemes séta után belülről is megcsodáltuk a budavári koronázótemplomot, közismertebben: a Mátyás-templomot. A csoport fáradtabb és bátrabb tagjai pedig vidáman lubickoltak a Széchenyi-fürdő élménymedencéiben vagy élvezték a különböző hőmérsékletű szaunák méregtelenítő áldásait. Valódi újdonságnak számított az ún. fényszauna, ahol két-három

percenként lehetett sárga-vörös-kék-zöld fényben „megfürödni”. Voltak, akik a felajánlott alternatív programból a Terror Háza Múzeumot borzadták végig. Ők persze teljesen más lelkiállapotban tértek vissza a gyülekezőhelyre, mint a fürdőzők. A napot a budavári labirintus megtekintése tette teljessé. Itt a hangulatot a kezünkbe adott kijáró lámpás, a sötétség és a Mátyás kútja biztosította, amelynek négy oldalán bor gyöngyözött alá. Maradandó élményben volt részünk!

Gyors éji pihenő után úgy érkeztünk meg Ausztriába, hogy észre sem vettük – az európai egységnek köszönhetően. És végre Bécs! Mivel minden múzeumi belépésünket és a Hofburgban tett látogatásunkat is előre bejelentettük kedves szervezőink, gyakorlatilag azonnal bejutottunk mindenhová. A pompát, fényűzést és gazdagságot nehéz szavakba önteni – inkább megnézni kell! A Sissi-múzeumban óráig lehet téblábolni és bámészkodás közben megérezni a legendás császárné légkörét, személyes tárgyai vonzásában (csoportunk nő tagjain ezt szemlátomást lemérhettük). A Habsburgok rendkívül gazdagok voltak és életük rendkívül drámai. A császári kincstárban a legmegragadóbb látványt a német-római császárok koronaékszerei, Nagy Károly kardja, István király erszénye és fedője, Nagy Lajos király kettős keresztje, valamint a Bocskay István szultántól kapott koronája nyújtotta. Érdekes látvány a drága aranykeretbe foglalt lándzsahegy is, amellyel a hagyomány szerint Jézus mellkasát szúrták át a kereszten. Rövid belvárosi séta után megpillantottuk a Szent István dómot, amely méltán Bécs jelképe.

Homokkőből épített hegyes tornya vitathatatlanul az osztrák gótikus építészet főműve. Idegenvezetőnk részletes tájékoztatása után elvegyültünk a turisták tömegében, hogy megérezzük e templom különleges hangulatát. Bécs melletti szállásunk csendes és kényelmes volt. Szombat este lévén lefekvés előtt még néhányan kíváncsiak voltunk a közeli étterem hangulatára, és megkóstoltuk a helyi specialitást: a csapolt pasztörözetlen fekete sört.

Vasárnap délelőtt az autóbusszon tartott rövid áhítat után a Schönbrunn-kastély nem mindennapi pompáját csodáltuk meg. A Mária Terézia idejében kiépített kastélyban fénykorában 2000 lakóhelyiség volt – és egy sem állt üresen! A császári lakosztályokon és a gyönyörű báltermen kívül megragadott a hatalmas kert és park, az éppen nyíló lilaakác lugassal, díszes szökőkutakkal, hangulatos sétányival. Egy igazi bécsi kávé elfogyasztása után vettünk búcsút az osztrák fővárostól. Délután már Magyarországon álltunk meg, a Tesco „katedrálisnál” áldozhattunk vásárlás oltárán. Második Budapest melletti szállásunk, a rusztikus Gastland panzió rádöbbentett arra, mennyivel szebb a természetes, jó minőségű faberendezés, mint a most annyira divatos „fűrészpör” bútoraink. Kirándulásunk záróakkordja a közösen elköltött vacsora volt; a házi ízeken túl közösségi érzést, jó hangulatot idézett. A hazatérés óráiban már arról beszélgettünk, hogy jövőre mi is következzen: Róma, Párizs, esetleg Svájc. Mert *álmaink valóra válnak, ha van bátorságunk a nyomukba eredni!*

Dimény József

Kórházlelkészi szolgálat

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

Az Erdélyi Unitárius Egyház ülésezési terve és rendezvénynaptára 2009-re

Az Egyházi Képviselő Tanács ülései

II. évnegyed: július 3.

III. évnegyed: október 9.

IV. évnegyed: december 4.

A Főtanács ülése

július 24–25., Kolozsvár

Egyházköri közgyűlések

Kolozs-Torda: június 20.,

Alsófelsőszentmihály

Maros: június 20., Nyomát

Küküllő: június 27., Szőkefalva

Székelykeresztúr: június 20., Korond

Székelyudvarhely: június 27.,

Homoródjánosfalva

Háromszék-Felsőfőhér: június 27.,

Szentivánlaborfalva

Lelkészi értekezletek

II. évnegyed

Kolozs-Torda: május 12., Székelykeresztúr

Maros: május 13., Ürmös

Küküllő: május 11., Segesvár

Székelykeresztúr: május 12.,

Székelykeresztúr

Székelyudvarhely: május 11., Segesvár

Háromszék-Felsőfőhér: május 13., Ürmös

III. évnegyed

Kolozs-Torda: október 12., Torda

Maros: október 16., Székelykál

Küküllő: október 19., Ádámos

Székelykeresztúr: október 13.,

később megállapítandó helyszínen

Székelyudvarhely: október 15., Városfalva

Háromszék-Felsőfőhér: október 14.,

Kálnok

IV. évnegyed

Kolozs-Torda: november 11., Marosvásárhely

Maros: november 11., Marosvásárhely

Küküllő: november 11., Marosvásárhely

Székelykeresztúr: november 11.,

Marosvásárhely

Székelyudvarhely: november 11.,

Marosvásárhely

Háromszék-Felsőfőhér: november 11.,

Marosvásárhely

Gondnok-presbiteri konferenciák

mind a hat egyházkörben október 19–25.

(VEN) Szórványtábor és gyermektáborok

Lókod: angol nyelvi tábor, az ODFIE-vel
közös szervezésben, július 6–12.

Vallási gyermektáborok, az ODFIE-vel
közös szervezésben: Székelykeresztúr,

július 13–19.; Homoródamás,

július 13–19.; Lókod, július 20–26.

Szórványtábor: Várfalva, július 20–26.

Szejkefürdői Unitárius Találkozó

augusztus 8.

Dévai zárandoklat

november 7.

Az Unitárius Lelkészek

Országos Szövetsége rendezvényei

konferencia és közgyűlés: július 23–24.,

Kolozsvár

lelkészcsaládok találkozója:

szeptember 11–12., Székelykeresztúr

lelkészi munkaértekezlet:

április 16–17., május 14–15.

Az Unitárius Nőszövetségek

Országos Szövetségének rendezvényei

konferencia és közgyűlés: szeptember 5.

(később megállapítandó helyszínen)

választmányi ülések: május 21–23.,

szeptember 4., december 12.

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet rendezvényei

Erdélyi unitárius ifjúsági zárandoklat,

június 22–28., Erdély-szerte

Magyar unitárius gyermek- és ifjúsági szór-
ványtábor (XVI. kiírás) – közös szervezés-
ben az EUE-vel, július 20–26., Várfalva

Unitárius ifjúsági táborok (X. kiírás) – közös
szervezésben az EUE-vel, július 6–12.,

Lókod (angol nyelvű tábor); július 13–19.,
Homoródamás és Székelykeresztúr;

július 20–26., Lókod

XIII. ODFIE Színjátszó találkozó,

július 31. – augusztus 3., Ürmös

Az ODFIE 2009. évi küldöttgyűlése,

augusztus 7., Székelyudvarhely

XXXIII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia,

augusztus 20–23., Bencéd

XII. ODFIE Egyház- és nemzetörténelmi

vetélkedő, október 9–11., Marosvásárhely

Unitárius egyetemisták és főiskolások

VIII. találkozója, október 23–25.,

később meghatározandó helyszínen

Dávid Ferenc emlékezérendoklat (XII. kiírás),

november 7., Déva

Hitértelmező hétvége (VI. kiírás),

november–december folyamán,

később meghatározandó helyszínen

Egyéb rendezvények

ballagás: János Zsigmond Unitárius

Kollégium, Kolozsvár – június 6.

Berde Mózes Unitárius Gimnázium,

Székelykeresztúr – június 11.

ICUU közgyűlés és konferencia:

szeptember 1–5., Kolozsvár

unitárius kórustalálkozó:

János Zsigmond Unitárius Kollégium,

később meghatározandó időszakban

az 1989. decemberi események

20. évfordulója: december 5., Kolozsvár

A Gomba a föld alatt első és nagydíjat kapott

Még virágvasárnap előtt, április 3–4-én Pannonhalmán a Kutató Diákokért Alapítvány által szervezett „Tudományos Diákkörök IX. Országos Konferenciáján” a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium részéről a siménfalvi származású Bálint Sándor Zsolt és a medgyesi Nagy József Zsolt – a gimnázium biológia-kémia szakosztálya XI.-es kutató diákjai – *Gomba a föld alatt* című dolgozattal vettek részt Pálffy Ákos I. fokozattal rendelkező érdekes biológiata-

nár irányításával. A két fiatalember kiváló dolgozatáért első és nagydíjat kapott, okleveles elismerésben, pénzjutalomban részesült és idén júliusban ingyenesen vehet részt kutató diáktáborban a Balaton északi partján elhelyezkedő Káptalanfüreden. (A konferencia egyébként a Kreativitás és Innováció Európai Év – 2009 hivatalos rendezvénye volt, színhelyül a pannonhalmi Bencés Gimnázium és Kollégium szolgált.) A díjkiosztáson többek közt Várszegi Asztrik OSB pannonhalmi főapát, a verseny védnöke gratulált az unitárius csapatnak.

folytatás a 10. oldalon
Pálffy Tamás Szabolcs

A Gomba a föld alatt...

folytatás a 9. oldalról

Az előzményekhez tartozik, hogy a diákok és szakirányítójuk 2008. november 21-e és 23-a között indultak a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Liceumban tartott „Tudományos Diákkörök 7. Erdélyi Konferenciájának” (TUDEK) döntőjén is. Ekkor a zsűri három erdélyi középiskolai csapatot küldött tovább a magyarországi döntőre, ezek egyike volt a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium biológia szekciójában ku-

tató csapata. E csapat tagjai több mint két éve dolgoznak együtt, kutatómunkájuk terepfelmérő jellegű és szakmai „ínyencségnek” tekinthető, hisz a Nyikó mentén, Székelykeresztúrtól Székelyszentmihályig lombhullató erdőkben szarvasgombákkal „barátkoznak”.

Pálffy Ákos tanár szerint a székelykeresztúri kutatóknak megítélt első és nagydíj rangos elismerés a Gimnázium egész történetét tekintve is, Bálint Sándor Zsolt és Nagy József Zsolt kimagasló eredményükkel a székelykeresztúri alma mater jó hírnevét növelték az összmagyar közép-

iskolai tudományos kutatás területén.

A díjazottak a maguk rendjén hálával említették a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium Gyámszülői Kuratóriumát, amely utazástámogatással járult hozzá a fiatalok pannonhalmi sikeréhez. Mint elmondták, az *Egy véka tudomány mellé egy köből erkölcsöt* gimnáziumi jelmondat gyakorlati megélésével, egymást buzdítva kívánják folytatni az anyaggyűjtő terepmunkát; legközelebb a májusi tudományos héten 14 diák készül biológia szekciójában írt dolgozatot bemutatni.

Ajándékozás legjobb tudásból

EGY AZ ISTEN!

Április 28-án a székelyderzsi egyházközség tanácstermében Beke István építésztechnikus, díszműbádogos fogadására gyűltek össze az egyházközség előljárói.

Beke István Magyarországról, Érdről érkezett, hogy ajándékát átadja a gyülekezet vezetőinek. Biatorbágyi bádogosműhelyében hivatalos dokumentumok alapján, egyetlen példányban, előre festett acéllemezből – a magyar nyelvterületen egyedülálló technikai megoldással – két címert készített, hogy hozzájáruljon velük a székelyderzsi unitárius vártemplom szépítéséhez. 160×90 cm méretben készítette el az egyházközség patrónusának, a templom újjáépítőjének, harang-adományozójának, Petki János erdélyi kancellárnak a címerét és 90×60 cm méretben az Erdélyi Unitárius Egyház címerét.

A katolikus Beke István szívből jövő adománya a két címer a derzsi unitárius közösségnek. A művek hátlapján székely rovásírással olvasható az adományozó üzenete. (D. S. L.)

olvasztató

Az unitáriusok öröksége

(Vallási Néprajz 14.)

Az Eötvös Loránd Tuományegyetem Folklore Tanszéke a budapesti Barca kiadóval közösen tavaly adta az érdeklődő

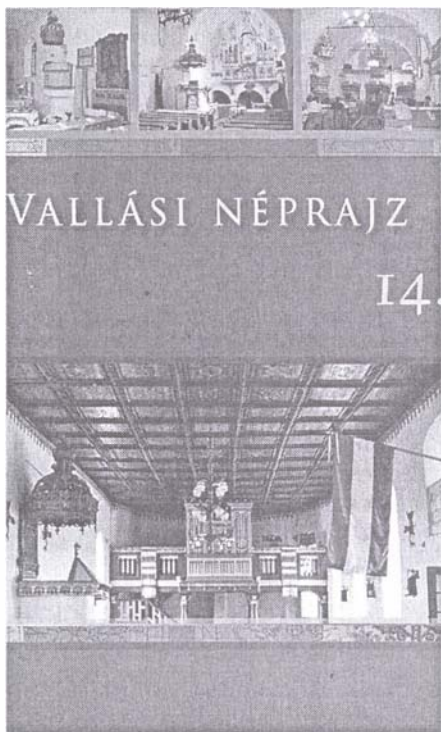
olvasók kezébe a *Vallási Néprajz* című könyvsorozat 14. kötetét, amely unitárius érdekű tanulmányokat tartalmaz. A kö-

tet maga is ezt a címet viseli: *Az unitáriusok öröksége*. A szerkesztő, Veres Emese-Gyöngyvér Simén Domokos emlékének ajánlja a könyvet.

Tizenegy szerző munkáját tartalmazza a kötet, unitárius és református (aktív és nyugalmazott) lelkészek, néprajzkutatók írásait. „Világszerte ez a legelső »unitá-

SZERZŐINK FIGYELMÉBE! AUGUSZTUSI LAPSZÁMUNKTÓL KEZDVE
A KÖZLÉSRE SZÁNT ÍRÁSOK BEÉRKEZÉSÉNEK HATÁRIDEJE AZ ELŐZŐ HÓNAP 20-A!

rius vallási néprajzi» tanulmánykötet – hívja fel figyelmünket a könyv úttörő voltára Voigt Vilmos, a neves néprajzkutató. – [...] Szinte kimeríthetetlen az unitárius vallási néprajz témaköre. Ugyanakkor – legalábbis Magyarországon – a gyülekezetek és a lelkészek kisebb száma miatt sokkal kevesebb ilyen tárgyú gyűjtésre vagy publikációra számíthatunk. Pedig igen gazdag az unitáriusok néphagyománya (amelyekhez, mint még kötetünk is

bizonyítja, akár a hiedelmek, babonák is oda tartoznak!). És minden idős egyháztag, egyházi vezető halálával pótolhatatlan veszteség éri nemcsak a gyülekezetet, ha-

nem az egész magyar néprajztudományt is, hiszen legtöbbször hihetetlenül gazdag tudásukat senki sem jegyezte fel.”

A kötet Pap Gy. László és Szász Béla írásaival elsőként Simén Domokost állítja az olvasó elé, majd a szépelemlékű unitárius lelkész hat saját írása következik, amelyek szerre a csíksomlyói pünkösdi (katolikus) búcsút s annak eredetét, a homoródfürdői „unitárius búcsút”, a bethlenszentmiklósi unitárius-református együttélés természetrajzát, a torockói sziklasírba-temetkezést, az ádámosi és küüllőszéplaki cigány-integrációt, majd pedig a múzeumalapító Molnár Istvánt és szellemi örökségét elevenítik meg.

„Az unitárius öröksége” felcímet hordozó tanulmány-tömb írásai: Kriza Ildikó: *Kriza János helye a magyar művelődésben*; Jakab Dénes: *Ősi hitvilágunk emlékei a népi hagyományokban és szokásokban*; Adorjáni Rudolf Károly: *Kisgyermek temetése Vámosgálfalván*; Pap Gy. László: *Fegyelmzés a bágyoni unitárius egyházközségben*; Balácsi László: *„Menjünk el mind Betlehembe...”*; Hála József: *Őévbúcsúztató és újévköszöntő népszokások a Nagy-Homoród menti falvakban*; Nyitrai Levente: *A kocsordi unitárius templom*. Ezután – mintegy függelékeként – Adorjáni Juliánna pipei unitárius népszokás-gyűjteménye olvasható (a tiszteletes asszony tanítóként a helybeli iskolás gyermekekkel együtt szedte össze ezeket), majd egy, az *Unitárius Naptár* 1942-es, 1944-es és 1949-es évfolyamaiból Léta Sándor által válogatott „unitárius humor-blokk”.

A kötetel kapcsolatban érdeklődni lehet a lelkészi hivatalok többségében. (U.K.)

Találkozás Imre bácsival

Imre bácsi nemrég költözött el. Nem maradt senkije a faluban. Csalódott eddigi gondozói miatt, így elköltözött a faluból.

1918-ban született. Volt már háborúban, szovjet fogságban. Hagyta el már felesége, míg harcolt; gyermeke, míg a földjein dolgozott. Egyedül maradt... most már az otthona is.

Beszélgetéseink során gyakran véltem felfedezni rajongását az otthona iránt. Egy részét ő építette, s amit nem, azt őseitől örökölte. Büszkeség töltötte el, amikor felfedezték háza omló vakolata alatt az 1607-es bevésést: „Ez az Élet már akkor is létezett!”

Legutóbbi találkozásunkkor sóhajtott el, hogy messze lakik.

Azóta sokat gondolkodom: mi az otthon?

Tér, amely nagyon közel áll az emberhez. Első kipillantásunkat a világ felé az otthonunk ablakából tesszük. Házára mutat az, akitől megkérdezzük, hogy honnan jött. Fészek, ahol világra jön a gyermek, ahol érlelődik az első közösség rendjéért érzett felelősség, a dolgok – ajtó, ablak, kanál – legfőbb titkainak megismerése, itt örül, szenved, innen tér végső nyugalomra. Az otthon falai védik az embert. Lehetővé teszik az életet és a felnőtté válást. Az otthonunkban otthon érezhetjük

Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, 909 kHz és 1593 kHz középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. Alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor. június 7., 28.

Meditáció – az elmélkedés műsora

Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt. május 20.

Unitárius hírek

Bukaresti Rádió, a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz középhullámon. Szerkeszti: Vincze Lóránt. Vasárnapokon 10.00 órától. június 21.

Igehirdetés

Az unitárius egyház részéről Marosvásárhelyi Rádió, a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla. Vasárnapokon 12.00 órától. május 24. (Pálffy Anna Mária)

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen. Szerkeszti: Csáki Levente. Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

magunkat, önmagunkat adhatjuk. József Tischner szerint ez az érzés „az értelmes szabadság megtapasztalása”. Itt nincs szabadosság, de a rabság gondolata az otthon falain kívül telepszik le. Házat építeni azt jelenti: otthonra lenni.

Hátha csak Imre bácsinak mondom: Magányban nem lehet otthont teremteni! Börtönét, celláját építi a magányos,

folytatás a 12. oldalon

Csáki Levente

Találkozás Imre bácsival

folytatás a 11. oldalról

esetleg rejtékelyét, ahol meghúzódhat egy ideig.

1607-ben egy férfi és egy nő elültette a kölcsönösség gyümölcsfáját, mert az otthon a férfi és a nő közötti kölcsönösség gyümölcse. Sem a nőnek, sem a férfinak külön-külön nincs otthona, s mégis mindketten otthont ajánlanak egymásnak. Így nyer értelmet a kölcsönösség: valami olyant ajánlani a másiknak, ami úgy válik lehetségessé, ha mindketten együtt vannak. A nőből anya lesz, a férfiből apa. Ennek a kölcsönösségnek a gyümölcse lesz a gyermek. A gyermek ad értelmet az otthonnak. Üres az az otthon, ahol nincs gyermek!

Imre bácsi, bár elköltözött, kötődik otthonához. Szinte tapintható, amint

túlnő tudatán. A kötődés mélységét bizonyítja. Amikor az ember távol kerül otthonától, akár el is veszíti azt, fájdalommal az otthonosság elvesztését érzi. Nem ismeretlen érzés, hiszen a szovjet fogság alatt is érezte. Otthonának sorsa saját sorának része.

Emlékszik még arra, amikor úgy érezte, hogy asszonyát az Úr neki teremtette, s fordítva: *egymásnak teremtették őket!* A gyermek megszületésekor felébredt a hit, hogy itt, ebben a házban, a már a padlásan porosodó bölcsőben, ebben a már öreg gyümölcsös kertben jött el számukra az ígéret földje. A földnek ez a darabkája, amely neki adatott, őerte van, általa nyert értelmet, Istentől van! Az ember afelé hajlik s ahhoz kötődik, ami az emberért van. Ebből merít életerőt. Imre bácsi bizony mondhatta, hogy idevalósi, ebből a házból származik.

Hosszasan majsoltuk a csendet, hálaadásnapja, szeptember utolsó vasárnapja közelében. Arra gondoltunk, az otthonok egyszer elhalnak. Az élet logikája, hogy a gyerekek elköltöznek, saját otthont építenek. A jegyesek meghalnak, a kölcsönösség felbomlik: meghalnak az anyák, az apák. Meghalnak az otthonok.

Egy-egy legördülő könnyecsepp tisztára mossa érzéseinket, tudatunkat, s ráébredünk arra, hogy az otthon csupán az otthon ígérete volt. Valami elkezdődött egykor, felcsendült valamiféle hang, felvillant valamiféle fény, de ez nem az volt, aminek igazából lennie kellett volna. Az otthonra lelést, úgy tűnik, magasabb mércével mértek, s észrevétlenül egy hosszú út áll előttünk Isten felé. A leélt idő homályos nyomot hagy a lélekben, egy más módon otthon eszméjét. Ez az eszme mindannyiunk lelkében megvan.

Betlehemtől a Golgotáig – 8.

Jézus történelmi személy volt. Korabeli híradások is igazolják ezt. Igaznak fogadhatjuk el azt is, hogy Betlehemből – vagy ahol megszületett – barmok melengették, hiszen abban az időben gyakori volt, hogy emberek és állatok egy fedél alatt éltek. Bizonyosnak tartom azt is, hogy világmegváltó gondolatokat hirdett népének. És bizonyosnak tartom azt is, hogy keresztre feszítették azok, akiknek a világ úgy volt jó, ahogyan volt. Jézus útja, élete és sorsa elkerülhetetlenül vezetett Betlehemtől a Golgotára. Életregénye azonban nem ért véget a Koponyák hegyén. A hálás utódok szívét feltámadt.

Édesanyám álma, amelyet gyakran emlegettem, Sütő András édesanyjának álmait juttatják eszembe. Az ő édesanyja neki „könnyű álmot” ígért. Az a hitem, hogy ezt a könnyű álmot most, halálában álmolja isteni jutalomképpen, hogy mindazt, amivel Isten megbízta őt, maradéktalanul teljesítette életében.

Az én anyám nem könnyű álmot, hanem könnyű, úgymond’ úri életet álmodott nekem – ahogyan ő mondta –, hogy ne kelljen „túrnom a földet”. Ő nem tudta, hogy Mikszáth békáinak nem volt igazuk, amikor a *Különös házasság* legvégén ezt kuruttyolták: „Urrak a papok, urrak a papok.” Urak csupán annyiban, ha az *úr* szó mögött a „műveltség” áll. De amennyiben mindennapi életére, s különösen feladatára és hivatására gondolunk, akkor – a szó legnemesebb értelmében – *szolga* a pap. Az Isten szolgálója, a nép szolgálója. Ennél nemesebb hivatás nincs! Csupán az a baj, hogy ez a szolgálat még Jézus szerint

is – *iga*. Igaz, hogy ezt az igát gyönyörűségeinek és könnyűnek mondja életének abban a szakaszában, de azt hiszem, amikor háromszor esik térdre a keresztszalag alatt, akkor más volt a véleménye, bár arcul verve, leköpvé és keresztre feszítve is imádkozott azokért, akik ezt tették vele.

Számomra is sok gyönyörűséget, lelki boldogságot hozott hivatásom betöltésének „igája”. A tisztelet és szeretet, amellyel híveim nagy többsége viszonyult mindig hozzám, a szolgálataimat figyelő tekintettel követő szemek, a vidék népeinek sorsom iránti érdeklődése, tiszteletteljes köszöntése, a legnehezebb szolgálatokra való felkérése a község területén zajló nemzeti ünnepek alkalmával, amely kéréseket soha vissza nem utasítottam, a legmagasabb központi szervekben és bizottságokban való részvételem – mindezek boldogsággal ajándékoztak meg, mert érezhettem, hogy népem és egyházam javát szolgálhatom.

Végezetül hadd szóljak ennek a szolgáló életnek a terheiről, nehézségeiről is. A legnagyobb teher az volt, amikor a kommunizmus idején az állami szervek s a rendszer emberei úgy néztek rám, mint a nép ellenségére. Úton-útfélen gyaláztak minket. Saját bőrömmön tapasztalhattam mindezt. Az irántunk való gyűlöletüket az egész családdal, hitvestársammal és gyermekekkel egyaránt éreztették. Feleségemet – diplomás tanítónőt – saját édes bátyám mint tanfelügyelő Keresztúr rajonban nem merte kinevezni – mert amiképpen ő mondta –, a Párt úgy sem hagyná jóvá, s csak a maga baját gyűjtené

meg. Egyik gyermekemet már az egyetemi titkárságon eltanácsolták, a másikon csak az írók és párttagok gyermekei érvényesülhettek – azokkal „már betelt a felvehető” száma. Egy félévre a házasságunk után munkaszolgálatos katonának vittek, ahol a kulák gyermekek és papok mellett csak írástudatlanok és politikai bűnösök voltak. Hét hónap és egy hét idejére – amit kényszer munkán töltöttem – feleségemtől megvonták a csekély állami fizetést is, de ő vállalta így is a kadácsi papilakon való megmaradást és töretlen vendégszeretettel fogadta a beszolgáló lelkészeket és teológusokat.

A teológiai évek alatt nem egyszer hívtak a katonai sorozóbizottság elé. Egy alkalommal a bizottság egyik tisztje így szólt hozzám: „Miért mentél a Teológiára, húsz esztendő múlva minden templomot bezárunk, s te mehetsz a lapátra.” Azóta közel háromszor húsz esztendő telt el, s az egyház ma is folytatja kétezer éves tevékenységét. Én pedig, bár az ő „jóvotukból” valóban lapátra jutottam hét hónapra s egy hétre, aztán folytathattam hivatásomat, ha egykori rettegek között ugyan 1989-ig, de összesen 47 éven át.

A lelkészi szolgálat azonban a „demokráciában” sem tehermentes. Nagyon tévednek azok, akik azt gondolják és mondják, hogy a papok egy héten csak egy órát dolgoznak. De ha így lenne, akkor is megérdemelnék igen „bizonytalan” fizetésüket. Kétségtelen, hogy mennyiségében és minőségében a lelkészi teendők között nagy különbség van. Hogy közülük ki hogyan végzi munkáját, az attól függ, hogy papnak született-e, vagy papnak tanult. Hogy megélhetést, mesterséget vagy hivatást lát-e benne. Őrizze meg az Isten a mi egyházunkat az olyan lelkészeketől, akik „tanul-

ják" a papságot, akik csak egy megélhetési lehetőséget látnak a lelkészi „foglalkozásban”. És adjon minél többet olyanokból, akik papnak születnek, akik hivatással, teljes szívvel és lélekkel kívánják szolgálni Istent s általa a népet.

Immár negyedik éve nyugdíjas vagyok. De nem „nyugszom”. Énekezőként tovább szolgálom, míg Isten erőt ad nekem, vagy addig, míg a többség tiszte-

letét és megbecsülését érzem, míg valaki, egy új, helyembe nem léphet.

Kedves Olvasó! Végeredményben ezzel a nyolcrészes írással nem az volt a célom, hogy magamról szóljak. Csupán az és annyi, hogy leírjam: nagy általánosságban kiből lehet pap, azaz unitárius lelkész. Ha figyelmesen olvastad, rájöhettél arra, hogy azok a szülők nevelik és szánják papnak gyermeküket, akik tisztelik és nagy-

ra értékelik saját lelkészüket és vallásukat, akik nem is álmodhatnak kincsekről és gazdagságról, akik megelégszenek azzal, hogy gyermekük tanul és mindenekelőtt tisztességes és becsületes ember legyen. Az ő szemükben ilyen ember elsősorban a közöttünk, mellettünk, velünk együtt élő, munkálkodó, jóságra és szeretetre nevelő ember – a pap.

Lőrinczi Károly

nők világa

Csak férfiaknak

Nincs nekem semmi bajom a férfiakkal. Elég, ha egy sokkal szebbek, mint az ördög, nekünk máris szépek. Soha nem kérjük számon tőlük, hogy kövérek-e vagy soványak, szőkék-e vagy barnák, kopaszok-e vagy dús a hajzatuk, szakállat viselnek-e vagy borotválkoznak, szőrösök-e vagy csupasz bőrűek, magasak-e vagy alacsonyak, zsenik-e vagy csak valamiben tehetségesek, apák-e vagy csak férjek – mi, nők egyszerűen sze-

Újdonság!

Az idén első alkalommal jelenik meg a *Nők Világa* füzet vakációs száma. Lapzárta: május 25-e. Előfizetőink júniusban megkapják a lapszámot. Hozzászólásokat, javaslatokat szívesen fogadunk a hátsó lapon feltüntetett címeiken.

A jelenlegi példányszám mellett szabad árusításra kevés példány marad. Ezért ismételtén kérjük az érdeklődőket, jövőre fizessenek elő! A szeptemberi konferenciától kezdődően várjuk a 2010. évre előfizetők jelentkezését.

az UNOSZ vezetősége

retjük őket. Mert ők A Férfi a mi életünkben. Hogy aztán vannak férfiszépségek? Hát, Istenem, persze hogy vannak! De azt hiszem, ez minket különösen nem ejt zavarba. Akinék „kijut” egy férfiszépség, feltételezem, maga is nagyon szép lehet.

A gond szerintem akkor kezdődik, amikor egy férfi elrontja a férfiszépségét. Például megfesti a haját, szörteleníti magát, megigazítja a szemöldökét, ékszereket visel – és még sorolhatnók. Mindez szerintem csak nekünk, nőknek „jár”.

A férfi ne viseljen ékszereket, elég egy karóra vagy a jegygyűrűje! Az ékszerek csak minket, nőket öltöztetnek, no meg az önimádó sztárokat. De egy férfi ne legyen sztár! Egy férfi csak férfi legyen. Kár elvonni a nők figyelmét egy nyakba akasztott láncsal vagy egy öklömnyi nagyságú pecsétgyűrűvel. A nők pillantása már rég az ékszereken csüng, ahelyett, hogy a férfit nézné. A minap, őszintén mondom, majdnem elkacagtam magam, amikor egy férfiismerőmet megláttam az utcán. Őszülő haját barnára festette. Nem tűnt sem fiatalabbnak, sem szebbnek tőle. Lehet, hogy a feleségének igen, mi több, az is meglehet, hogy a felesége kérésére tette. Én soha nem tennék ilyet. Igaz, nincs is rá szükség. Hisz majdnem kopasz, őszülő halántékkal, enyhén pocakosan, sőt már a jegygyűrűje is szorítja, s az ötvenedik születésnapjára vett karórárt sem hordja. Azt mondja, nincs is rá szüksége, hisz ismeri az idő múlását. (Nem úgy, mint némely más férfiak.)

Nincs nekem semmi bajom a férfiakkal. De nagyon szeretném, ha olvasnák a lapunkat.

Benő

CSUCS találkozó Kolozsváron

Délelőtti órában az UNOSZ székhelyre sietek magamhoz venni iratokat. Fordul a kulcs a zárban, azaz fordulna, de hisz ez nyitva van. Ja igen, ma csütörtök van – kapok észbe. Ha csütörtök, akkor CSUCS találkozó. De nem politikai vagy más csúcsvezetők találkozásának helye az UNOSZ székhelye. Vidám női hangok keverednek, mint tavasszal hóolvadás után, mikor a megduzzadt erek a csobogó hegyi patakban olvadnak egybe. Ők a CSUCS, a Csütörtöki Unitárius Csoport, más néven klubtagok – a kolozsvári nőszövetség egyik csoportja –, akik minden csütörtök-

kön találkoznak az UNOSZ székhelyén, körülülük a kerek asztalt, kézimunkáznak, beszélgetnek, véleményt cserélnek az őket foglalkoztató mindennapi gyakorlati kérdésekről, kulturális eseményekről, egyházi életéről.

A „klubelnök”, Szakács Ilona évi jelentésében így számol be a csoport tevékenységéről, a csütörtöki találkozókról: Ilyenkor mind a 10–12-en együtt és egyik vagyunk, igyekeznünk bátorítani egymást. Részt veszünk egymás örömeiben vagy éppen bánatában. Ha már bánatot emlí-

tek, szeretettel, tisztelettel emlékeztünk Pethő Tündére, halkszavú, szorgalmas, példaadó társunkra. Molnos Lajos költeményt idézve: „Mi nem lehetünk vele, de ő velünk van.” Igyekszünk beteg, öreg embertársainkon segíteni. A segélyező csoport által összeállított harminc karácsonyi csomagot kézbesítettünk a tiszteletes úr segítségével, karácsonyi díszeket készítettünk. Öröm töltötte el a szívünket, mikor kiosztottuk a gyerekeknek szánt kis csomagokat. Fontos része volt a tevékenységünknek az egészségügyi tanácsadás, előtérbe helyezve a természetgyógyászatot. Kicseréljük tésztareceptjeinket. Fel-

folytatás a 14. oldalon
Asztalos Klára

CSUCS találkozók...

folytatás a 13. oldalról

köszöntjük egymást fontosabb ünnepek alkalmával, ilyenkor süteménnyel, teával kínáljuk egymást. Ahogy Krúdy Gyula mondta: „Az apróságokra jobban kell vigyázni, mint a nagy dolgokra, mert az ember élete apró dolgokból van összeállítva”. Saját perselypénzünkéből gazdálkodunk. Mi is hozzájárultunk hét idős tagtársunk ebédeltetéséhez. Az ülpárnák megvéte-

léhez is bepótolunk. Mivel idősekről van szó, sétákat szerveztünk a Babeş-parkban, a Monostor környékén. Megpróbáltuk kiszíneznünk, megszépíteni napjainkat: „A legnehezebb mesterség, és a legnagyobb művészet: élni.”

Az egyik pártoló tag, Szöcs Piroska így vélekedik: Csütörtök délelőtti találkozásaink önkéntesek, szívesen mondom véleményemről. Már maga a jelenlét tükrözi azt a jóindulatú szándékot, hogy találkozni nagyon jó olyan, a-tieddel hasonló

helyzetűekkel, akik megértene, ha kell, önzetlenül, minden érdek nélkül mellett állnak, segítenek, és te is segíthetsz. Soha semmilyen rosszindulatú megjegyzés nem hangzik el még a távollevőkről sem. Minden alkalommal előkerül akár egy szép vers, akár csak néhány elgondolkodtató mondatot tartalmazó írás, mely üdítően hat ránk... közben kézimunkázunk. És ami talán a legfontosabb: mindig érezzük körünkben a Jóisten szerető gondoskodásának jelenlétét.

Májusban történik

A legtöbb helyi nőszövetségben tavasszal évadot zárnak, leáll a rendszeres tevékenységek, összejövetelek sorozata, de az asszonyok nyáron is jelen vannak, amikor szükség van rájuk. Rendezvényeken, vendégfogadások alkalmával szolgálatot teljesítenek.

Évadzárásra elkészülnek az évi tevékenységi beszámolók, amelyeket a köri nőszövetségi találkozók (közgyűlések) ismertetnek ünnepi istentisztelettel, előadásokkal, műsorral, közebeddel egybekötve. A számadás elvégzése és a találkozás öröme erősíti a felelősség tudatát és az összetartozás érzését.

Íme az idei májusi rendezvények:

Május 9. – a Küküllő-köri Nőszövetség közgyűlése Bethlenszentmiklóson, előadást tartott Jakabházi Vera tanárnő *Öregedj tudatosan* címmel.

Május 16. – a Háromszék-Felsőfőhérs-köri Nőszövetség közgyűlése Sepsiszentkirályon, előadást tartott Orbán Erika lelkésznő *Lelki egészség* címmel.

Május 16. – a Székelyudvarhely-köri Nőszövetség közgyűlése Szentegyházán, előadást tartott Abrán Tünde *Tapasztalataim* címmel.

Május 17. – a Kolozs-Torda-köri Nőszövetség közgyűlése Bágyonban, előadást tartott Zsigmond Júlia Marosvásárhelyről *A nők lelki és anyagi gazdagsága* címmel.

Május 21–23. – az UNOSZ választmánya II. évnegyedi hagyományosan kihelyezett gyűlését tartotta Homoródkarácsonyfalván, melynek fő témája az UNOSZ stratégiájának felvázolása, ütemterv összeállítása és a kidolgozás beindítása műhelymunka keretében, András Erika irányításával.

az UNOSZ vezetősége

Hírózön Segesvárról

Április 4-én megtartott ülésünk meghívottja Jakabházi Béla magyar szakos tanár volt, aki Reményik Sándorról és költészetéről tartott előadást. A sok-sok verssel és idézettel tarkított előadás után az elnöknő virággal és egy kis ajándékkal köszöntötte az előadót, majd közösen elénekeltük a tanár úr valamint a születésnapjukat e hónapban ünneplő asszonyok kedvelt egyházi énekeit.

Vass György pékmester ismét lisztet adományozott, így e hónapban sem maradtunk „munkanélküliek”. Munkánk nyomán sikerült 238 kürtőskalácsot megsütnünk.

Húsvét nagyhetén 36 „nyuszi-csomagot” osztottunk ki az idős vagy súlyos keresztet cipelő egyháztagjainknak, egy-egy kis üdvözlő kártya kíséretében, amit a vallásórákra járó gyermekek készítettek. Ezenkívül egy rászorult család két gyermekének édességeket vásároltunk. „A jókedvű adakozót szereti az Isten.”

A húsvét utáni héten négy tagunk önzetlen segítséget nyújtott a vallástábor megszervezésében és kivitelezésében. Ugyancsak ezen a héten fogadtuk a Homoródujfaluból érkezett 29 tagot számláló nőszövetségi küldöttséget, akiket szívélyesen megvendégeltünk.

Boldogan vettük tudomásul, hogy Istennek gondja van ránk, hisz munkánk után áldás szakadt ránk. Elértük április hónapban kitűzött céljainkat, elképzeléseinket. Örömmel és meglepéssel imádkoztunk az angliai Urmstonban élő gyülekezet tagjaiért, akik pénzületi támogatást nyújtottak nőszövetségünknek. „Az Istennek pedig legyen hála az ő kimondhatatlan ajándékáért.” (2Kor 11,16)

B. E.

Nőszövetségi találkozók Bencében

Csütörtök esténként nevetés, beszélgetés töltötte be gyülekezeti termünket, kis falunkból közel húsz nő jött el ezekre a találkozásokra. Úgy érzem, sikerült otthon hagyni a gondjainkat, nehézségeinket, talán még fájdalmainkat is, és nevető arccal ültünk le egymás mellé. A sok tennivalót hozó tavasz szakította félbe találkozásainkat, de öröm visszanézni az elmúlt időszakra és felidézni a kellemes estéket.

Vendégeket fogadtunk, akiktől előadásaik által sokat tanultunk. Nemes Annamária, a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium zenetanára Bartók Béla életéről, munkássá-

gáról tartott érdekes előadást, amelyet közös énekléssel zártunk.

Dr. Csáki Mária családorvos kérdések szinte végtelen sokaságára felelt igazi odaadással – bizony mindenféle betegségről kérdeztek a kedves asszonyok.

Március első hetében a nőszövetség tagjai segítettek be az imahétre érkező lelkészek megvendégelésébe, majd a szeretetvendégség megszervezésébe, ugyanakkor minden este verssel, énekekkel köszöntöttük a lelkészeket.

Március 12-én nőnapot tartottunk, amelyre meghívtuk Molnár Melinda újságírónt, és csodaszép köszöntőkkel leptük meg egymást (és köszöntöttek engem a kedves asszonyaim, hiszen idén sem felejtkeztek el névnapomról és szép ajándékuk is nagyon megörvendtetett). Cukrászsütemény, pezsgő, üdítő, tea jelezte: készültünk erre az estére. De minden találkozásokra házi sütemény, tea, forralt bor gazdagította a találkozásokat.

Decemberben meglátogattuk a lókodi Kiss Rozália Öregotthont, ezt megelőzően ifjaink segítségével számottevő zöldség- és pénzadomány gyűlt össze, ajándécsomagokat is vásárolhattunk hát az időseknek. Lókodban Csáki Levente kénosi-lókodi lelkész várt és mutatta be az öregotthont.

Február 1-jén a firtosmartonosi nőszövetséget látogattuk meg, kedves, gazdag vendéglátásukat ezúttal is megköszönjük.

A nőszövetségi találkozót záró utolsó csütörtök este László Piroska néni – jó szokásához híven – saját költeményével üdvözölte nőtársait. Ugyanakkor többen verssel köszöntötték egyéves kislányomat, és csaltak könnyet a szemembe akkor is, amikor ajándékukat átadva kislányom hangos felkiáltással, kacagással jelezte tetszését.

Makkai-Ilkei Ildikó

ifjúsági oldal

Egy fecske és egy tavasz

Van egy barátom, úgy nevezik: Fecske. Barna, hosszú haja van, kerek arca, és nyakába annyi minden van aggatva, hogy pocakját majdnem teljesen eltakarja a sok felszerelés. Kell neki a sok nyakbavaló hasznos eszköz, hiszen egy budapesti csapat vezére: a hajléktalanok eljárója. Szociális munkás és színjátócsoport-vezető, az *AHA színpad* rendezője.

Május elseje, a munka ünnepe alkalmából elmenekültem a sok tennivalóm elől a magyarországi Vasvárra egy amatőr színjátszó találkozóra, ott láttam viszont őket, az AHÁsokat, ahol immár 6. alkalommal léptek fel. Velük töltöttem két napot, azokkal a hajléktalanokkal, akik egy vállalkozó, merész ember jóvoltából közösségre, majdhogynem teljes értékű családra találtak, és van mondanivalójuk a világ felé. Lovik Károly *A néma bűn* című novellájának átdolgozásával, egyszerű, ám makulátlanul tiszta és őszinte játékkal az idén azt üzenték a nézőknek, hogy vigyázzunk az ócska, bántó tréfákkal, mert bármikor elveszíthetünk valakit, és rosszindulatú vagy csak felelőtlen tetteinkért önnön lelkünkön érezzük majd a nyomást, a kárt.

Érdekes volt e két nap alatt velük enni, inni, meghallgatni a 81 éves Józsi bácsi egészségére vonatkozó panaszait, vitatkozni a fiatalokkal politikáról, határokról, pénzről, népekről, megdöbbenni valaki képzelt vagy valós gyászán, hallgatni és kacagni vicceiket, végigülni a vasvári elhagyott, omladozó mozi avitt szagú épületében a próbákat, kellekeket keresni és szállítani, reflektorokat állíthatni, együtt ünnepelni. Sokat tanultam tőlük, sok minden elgondolkodtatott. Mít is jelent hajléktalannak lenni? Ezek az emberek egy hajléktalan szállóban élnek, nincs saját lakásuk, mégis van otthonuk: emberek, akik szeretik

őket, akik segítenek a bajban, figyelemmel kísérik életük alakulását. Hány ember van a saját házában, aki magányos, és jóval kiszolgáltatottabb náluk? Hányan nem érzik otthonosan magukat ott, ahol élnek, ahol laknak, s visszakíváncsoznak talán a szülőföldre, mindenképpen *szerető* emberek közé.

Valahol hajléktalannak és hontalannak képzelem az örökké nyugtalan, de lázadni már képtelen embert is, aki nem békél meg sorsával, a világ alakulásával, nem találja munkahelyét, élettársát, életcélját, bolyong és vergődik, mert ebben az életben nincs számára biztonságot nyújtó hajlék.

Fecske egy asztal mellett így beszélt egyikükhöz: „A könyvnek kívülről csak két lapja van, két vastag fedőlapja, de ha kinyitod, akkor sok száz lap van benne, és mindegyik másról szól.” Milyen egyszerű és tökéletes példa. Egy hétköznapi tárgyon keresztül – amelyet mindenki ismer, amelyről mindent tudunk – felvillantani az emberi személyiség összetettségét. Olyan, mint egy könyv: kívülről egyszerű, könnyen leírható, könnyen elítélhető, viszont ha kinyitjuk, belülről száz meg száz érdekes és változatos oldala van. Csak ki kell nyitni, és az elő(bb)ítélet máris hamisnak bizonyul a kibomló élethelyzetek sodrása, az emberi kapcsolatok sokrétűsége által, és feltárul az egyén hibákon átvergődő szeretni való szépsége, egyedisége. Egy könyv példáján át is meg lehet idézni a végtelent, reménysugarat lehet fakasztani egy zárkózott ember magányában. Kaput lehet nyitni másokban, ha magunk is nyitott lelkülettel éljük meg a jelent.

Azt mondja a közmondás: *Egy fecske nem csinál tavaszt*. Dehogynem! Egy fecske is tavaszt hozhat. Az az Erő vezet, amely a világot forgatja évmilliókon át, amely légáramot ad szárnyai alá, és a fecske tudja, hogy a tavasz eljön, a tavasz vele jön az otthonába. A fecskében benne van a tavasz, az otthoni melegség hite, a jövőbe vetett megelőlegezett bizalom, a *zöld* reménye és ígérete. Ez mindegyik fecskében él egytől egyig. Egyenként hozzák el, és mi is egyenként hozzuk el a szeretet, a szerelem, az újrakezdés, a lendület, a rügyezés, virágzás és életigenlés évszakát.

Kocsis Tünde

Idő-járás

Az idő távolság. Az idő elválaszt, szétfeszít és kívül rekeszt. Az idő találkozás. Beláthatatlan vidékekkel és időtlen álmokkal.

Az idő sors. Szorít, mint a betörtlen cipő.

Az idő sürget és hajt. Elszáll a fejünk felett, nehéz a lépést tartani vele, mert ál-

talános az a tudat, hogy földhöz- (és nem éghez-) ragadtak vagyunk.

Az idő eljárt mellettünk és közöttünk, mint az időjárás hozta szél és eső. Az idő mindent magába szippant, mint egy fekete lyuk. Elfelejtet szerelmeket, barátságokat (legalábbis ebben egyeztünk ki magunkkal). Gyógyító, mint a mézes citrom a torokfájásra.

Mindennek eljön az ideje! – nyugtatjuk magunkat, ha ezúttal még(sem) jöttek össze a dolgok. Belefészkeljük magunkat

a kényelmesre kitömött napokba, és megkönnyebbülve bízzuk magunkat azt a sok mindent precízen elhozó időre. Elnyúlunk a fűben várni rájuk! Megfogadtuk, nem gondolunk a mindenekre, de a derűs tavaszi délutánok annyira csábítóak! Morfondírozunk rajtuk mint vásárfiára várók. Ha nem lesz szíves pogácsa, lesz aranyzalag, ha nem lesz az, akkor marad a madárlátta kenyér. Ez már csak így van. Mindig lelőjük a poént!

Demény Enikő

Vallástábor Segesváron

„Ismét mondom: ne tartson engem senki esztelennek: de ha mégis, fogadjatok be mint esztelent is, hogy egy kicsit én is dicsekedhessem.” (2Kor 11,16)

A két évvel ezelőtt történt események ismét megismétlődtek. A huszónnyolc kiküldött kérdőívre kilencen még válasza sem méltattak. Pedig csupa négy kérdés volt a kedves Szülőkhöz. Mint például: hajlandó lenne-e a gyermekét elküldeni a vallástáborba, hogy hajlandó lenne-e valamilyen segítséget felajánlani – pénz, idő, erő, türelem –, hogy ellenőrizné-e a gyermekét, megfelelően felkészült-e a másorra? Kikérdezné-e gyermekét a látottakról, hallottakról? Aztán a kérdőív alján két aláírás és az egyházközség pecsétje. Szóval mi „megadtuk a módját”.

Történt ugyanis, hogy az angliai Urmstonban élő testvérgyülekezet pénzületi segítséget küldött nőszövetségünknek, amelynek egy részét felajánlottuk a vallástábor megszervezéséhez. Sok mindent vállaltunk. A lelkészekkel közösen megbeszéltük a témát, amiről beszélni szeretnének a gyermekeknek (Zsolt 119,34, Lk 10,29–37, Gal 6,2). Két tanítónővel terveztük, egyeztetjük a foglalkozások időpontjait. Megszólítottam az egy-let tagjait, akik közül ketten is szívesen jelentkeztek. Nőszövetségünk tagjainak jelentkezését vártam, akik konyhai teendőket vállalnának és persze a kedves Szülők hajlandóságára is számítottam. A helybéli lelkész szívesen elvállalta a fehéregyházi gyermekek szállítását, gyermekemet pedig, aki történetesen ez idő alatt itthon vakációzott, kineveztem beszerzőnek: kenyér, víz... és még ki tudja, mi minden kell egy ilyen rendezvényre. A minden szerepét pedig kiosztottam magamnak. És elkezdődött. Még a jó Isten is úgy akarta, hogy jó időnk legyen. Az istentisztelet után szinte minden percet a szabadban töltöttünk, együtt: a lelkészek, a gyermekek, a tanítónők, az egyletek.

„Gyermekednek szája...” énekeltük, és be nem állt a száánk. Volt rajzfilm a tízparancsolatról, kérdések a Kis-Bibliából, imádságok, gyermekjátékok, kézmosás, asztali áldás. Az a 15–18 gyermek, akik április 15-e és 17-e között nem sajnálták tavaszi vakációjuk drága idejét erre áldozni, azok lélekben meggazdagodva, igazi kincseket vihettek haza.

„Ímé harmadízben is kész vagyok hozzátok menni, és nem leszek terhetekre, mert nem azt keresem a mi a tiétek, hanem titeket magatokat. Mert nem a gyermekek tartoznak kincseket gyűjteni a szülőkhöz, hanem a szülők a gyermekeknek.” (2Kor 12,14) – és kérlek, nekem bocsássatok meg, mert „Ha dicsekednem kell, az én gyengeségemmel dicsekszem.” (2Kor 11,30)

Benedek Enikő

Lengyel tapasztalatok

Kedves olvasó! Ha megengeded, leülnék egy kicsikét ide, melléd. Mesélnivalóm van. Van egy történetem, nem is akármilyen. Olyan, amihez hasonlót nagytaták szoktak ropogó tűz mellett az unokáknak elmondani, és amilyent nagymamák öltenek a varrottasokba mesélés közben. Egy utazásról szól és arról, hogy ez mit jelentett azok számára, akik végigjárták. De ahhoz, hogy mindezt igazán megérthesd, járd végig Te magad is! Elkísérlek. Indulhatunk. A cél Lengyelország. Az útítársaid a teológiai hallgatók és tanáraid. Nézd, hogy nyeli szaporán az út csíkjait a kisbusz, amiben utazol! Halld, ahogy a jókedv cseng az utastérben!

Csütörtökön késő este érkezünk meg Krakkóba. A város, mint szemérmes leányka, az éjszakába takarózik, s még nem látni szépségét. Ezért hát elgémberedett tagokkal az ágyba dőlsz, az igazi utazás csak holnap kezdődik. Pihenj!

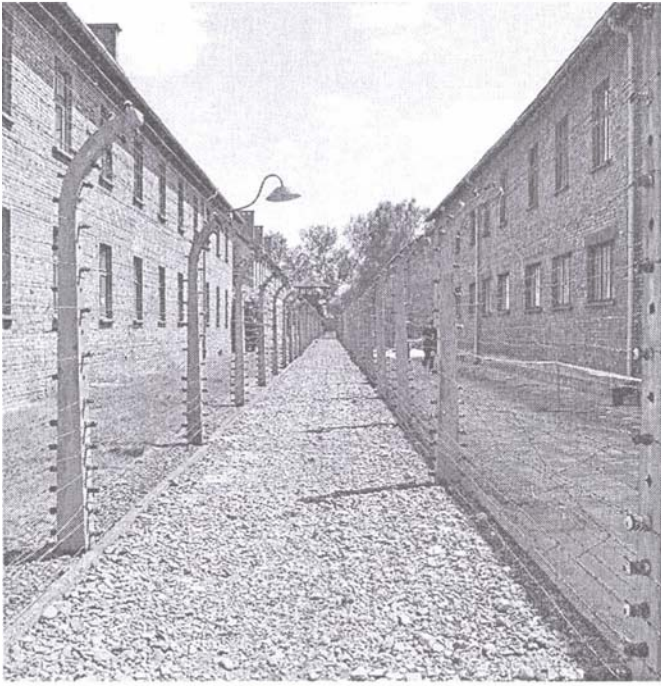
A reggeli ébredés nem olyan, mint általában. Nem ébredünk zsörtölődve, ma nem munka vár ránk, s jókedvvel indulunk még akkor is, ha a hely, ami felé tartunk, nem túl vidám. A mai első utunk ugyanis Auschwitz fele vezet. A bejárat felett ott éktelenkedik fekete fémbe formázva az oly jól ismert felirat: *Arbeit macht frei*. De ez a hely nem erről szól, nem munká-

Madárrajzás Krakkó belvárosában

ról, nem szabadságról, és semmi esetre sem az életről. Tudom, Neked sem nehéz elképzelni a barakkok hosszú sorát, a szögesdrót-kerítéseket, a halomra gyűjtött elnyűt cipőket, a megtört testeket és életeket ábrázoló fényképek sokaságát... S furcsa módon, a hely napfényben fürdik, s a nyárfákat szelíden ringatja a szél. Milyen ellentmondás!

Menjünk tovább: a következő helység Birkenau. A tér beláthatatlan. Fából készült barakkok hosszú sora, a krematórium romhalmaza, családi fényképekkel telt falak, amelyek a foglyok múltjáról beszélnek, az életről, amit az elhurcoltatás tört de-

Szögesdrótok és barakkok között Auschwitzban

rékba – ez a kép fogad. De nézd a síneket, amelyek útvonala itt szakad meg, s tudatja az utazóval, hogy nincs következő állomás, s képzelj oda a vonatokat is, amelyekre nem váltottak visszafele jegyet. A tömör csend pedig, amit a hely magára öltött, több volt minden emlékoszlopnál, a tökéletes tisztelgés az áldozatok előtt. Tudom, Te sem maradsz szívesen egy olyan helyen, ahol minden a szenvedésről beszél. Hagyjuk hát magunk mögött ezt a térséget, s menjünk át Wieliczkába.

Sóbányába szállunk alá, jó mélyre. Ez komoran hangzik, tudom, hiszen valahogyan mindig negatív érzet társul a föld mélységéhez. Ez azonban egy olyan hely, ami határozottan szétosztatja ezt az elképzelést. Rengeteg lépcsőt, kanyargós alagutakat járunk most végig, de a levegő tisztasága erőt ad a gyalogláshoz. Jókedvünk van, az idegenvezetőnk nyomán bátran haladunk, s szinte érthetetlen, hogy régen, a ki nem világított folyosókon hogyan találtak célba a munkások. Hatalmas termekbe lépünk, fejük fölött sóból készült csillárok világítanak, bábuk és szobrok emlékeztetnek azokra, akik előttünk jártak – munkások és látogatók. De mindez szinte eltöri ama terem mellett, amelybe most lépünk: a 67 évig készített, faragott óriási föld alatti csodába, a templomba. Álljunk itt meg egy kicsit, olyan szép ez a hely! A falakba Jézus életének állomásait faragták, és ámulatba ejtő, ahogy ezek a történetek a durva sóban életre kelnek. Énekelünk egyet, s meglepődünk, hogy mi-

lyen tisztán cseng a hangunk! Az utolsó kápolnához érkezünk, s utunk lassan a liftekhez vezet. Időközben kint besötétedett. Vacsorázunk egyet, aztán meg pihenünk egy nagyot! A holnapi napot Krakóban töltjük, kell az erő.

Természetesen nem alszunk sokat, kiránduláskor ez nem szokás. Gyorsan kocsiba ülünk, s berobogunk Krakó főterére. Könnyed a levegő, a sétálóutcákon rengetegen vannak. De senki sem rohan, s a zaj sem zavaró. Sok turista hintóból csodálja a várost, a lovak patkója vidáman kopog a macskaköveken. Szoboremberek állnak mozdulatlanul az utak szélén, a galambok reptükben meglegyintik hajad, s tenyeredből esznek, ha morzsát nyújtasz feléjük. Az ódon épületek, a múlt szemtanúi, büszkén tűrik a rengeteg látogató csodálkozó tekintetét. A lágy szellő vattacukor-foszlányokat kap a hátára. A toronyból kürtszó hallszik, s érces hangja hirtelen megszakad. Így emlékezik még mindig a város a derék örre, ki egy éjszaka kürtszóval riasztotta a lakókat. Szólt, harsogott a kürtszó, míg csak egy nyilvessző keresztül nem fúrta az ör torkát. Mi énekelni kezdünk, s tánca perdülünk. Mezőségít járunk. Körénk gyűlnek, s szédítő forgásunkat csodálják...

Kedves Olvasó! Meg kell vallanom, nem vagyok jó idegenvezető, s úgy érzem, mesélő sem. Látod, próbálkozom, de alig sikerül leírnom mindazt, amit láttunk, éreztünk – úgy, hogy azt Te is lásd, érezd. Látnod kéne a városokat, a helyeket, hogy megértsd csodálatunk, meg kellene kóstolnod az itthonról csomagolt házi kenyeret, hogy megérezd annak igazi ízét. Velünk kellene táncolnod és énekelned a tereken, hogy megteljen a Te lelked is könnyedséggel. Le kellene ereszkedned a sóbánya mélyébe, s megpihened a Tatra tetején, hogy csordultig teljen a Te lelked is szépséggel. Háta mögött kellene hagynod mindezt, hogy hiányozzon, azzal együtt, aki ott voltál. Így csak remélni tudom, hogy útársunknak érezted magad, s hogy át tudtuk adni egy apró foszlányát mindannak, amit megéltünk, mindannak, ami egy parányit emberebbé tett mindannyiunkat.

Fülöp Júlia

Rögtönzött utcazenélés a történelmi Krakóban

Köszönetünket fejezzük ki az Erdélyi Unitárius Egyháznak, illetve azon egyházközségeknek (Torockószentgyörgy, Székelyudvarhely, Székelykeresztúr, Szentábrahám, Gagy, Aranyosrákos, Marosvásárhely, Ürmös, Sepsiszentgyörgy, Olthévíz, Torda, Bágyon, Magyarország, Székelyderzs, Erdőszentgyörgy, Szováta, Csokfalva, Fiafalva), valamint magánszemélyeknek (Bálint Beneczédi Ferenc püspök, Abrán Tünde, Demeter Dezső, Főris Oszkár, Kelemen Sándor, Rétyi Ödön), akik anyagilag hozzájárultak e tanulmányi út létrejöttéhez. A gondviselő Isten áldását kérjük mindannyiuk életére!

Az unitárius teológiai hallgatók közössége

Szemégyűjtési nap a Nagy-Homoród mentén

„A Föld nem a miénk, unokáinktól kaptuk kölcsön”

Az oszi értesített minket: Simó Sándor esperes, „a mi pap bácsink” április 25-ére szemégyűjtési akciót szervez a Nagy-Homoród menti utakon. Ismét részt vesznek a Homoród menti iskolák diákjai és tanárai, a polgármesteri hivatalok képviselői és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egyesület néhány tagja. Brassó megyét a Homoród mentéről mi képviseltük.

Miután kifüggesztettük az akciót hirdető plakátokat, felhívásokat, bepakoltunk a hátizsákokba. Nagyon örültünk, alig vártuk a szombat reggelt, hogy végre elinduljunk, ugyanis tudomásunkra ju-

tott, hogy a nagy munka után szalonnasütés is ígérkezik.

Diáktársaim az osztályfőnökökkel Darócról indultak, Jánosfalván bevártuk őket, majd fölele haladva csatlakoztunk a többi csoporthoz. Jókedvünket csak a sok eldobált szemét zavarta. Bár ezeket az útszakaszokat minden évben rendszeresen megtakarítjuk, még mindig sok a szemét. A zsákok hamar megteltek az utak szélén. Mégis vigasztaló volt számomra, hogy ezeket a hulladékokat biztosan nem mi, a diáktársaim dobáltuk el! És ha majd felnő a mi kis nemzedékünk, akkor tisztább

lesz környezetünk, mert vigyázni fogunk rá, már tudatosan.

Feltöltődve zártuk a napot: a szalonnasütés remekül sikerült, és megfogadtuk, hogy a szeméttel, a szennyeződéssel vívott harcot sohasem fogjuk feladni.

Márkos Szilvia 13 éves

Beteg gyermekek meglátogatása

„Jól csak a szívvel lát az ember. Ami lényeges, az a szemnek láthatatlan.” (Antoine de Saint-Exupéry)

A fenti idézet olvasható a gyerekeknek készített „gyógyújl meg”-üdvözlőkártyákon. Ez az elgondolkodtató sor tevékenységünk jelszava lett.

Március 21. után április 25-én került sor az idei tanévben másodszer a kórházlátogatásra. Egy lelkes csapat számára immár hagyománnyá vált a beteg gyermekek meglátogatása Kolozsváron. Gondoljunk csak bele abba, hogy egy felnőttnek is milyen nehéz a betegséget elviselni – s még ennél is nehezebb

egy, az élete tavaszán járó gyermeknek, fiatalnak. Tevékenységünk célja pár vidám órát vinni a gyerekek egyhangú kórházi napjaiba. Jelenlétünkkel próbálunk csodát tenni, hiszen mosolyt varázsolni egy beteg gyermek arcára – csodát jelent. Beszélgetünk, rajzolunk, festünk, játszunk velük. A lelkes fogadtatás, az együttlét öröme, a bohóc trükkjei, a mosolyok, a hálás tekintetek, az a kimondhatatlan – csak szívvel látható – érzés, amelyet csak az ért meg, aki egyszer is velünk tartott – mindmind olyan tényezők, amelyek széppé, feledhetetlenné teszik az együttlétet.

Tevékenységünket a jövőben gyakoribbá szeretnénk tenni, és havonta legalább kétszer ellátogatnánk a gyerekekhez. Sikerünk egyetlen mércéje a boldoggá tett gyermekek száma, amelyet a közeljövőben növelni próbálunk. (Papa Ilona)

Versben lázadó fiatal értékek

Egy kézzel festett óriásvászon fogadta azokat, akik beléptek a János Zsigmond Unitárius Kollégium előcsarnokába április 24-én, amelynek szembetűnő vörvörös téglafal-romjai a IX. Atlantisz harangoz országos versmondó vetélkedő idei motívumát jelezték: Rab vagy, amíg a szíved lázad – egyediség, másság, ellenállás és lázadás a versben. A kollégium és a Phoenix Könyvház által közösen szervezett vetélkedőre idén az ország több régiójából közel 30 versenyző érkezett, akik két kategóriában bizonyíthatták versmondó tehetségüket. Az ünnepélyes megnyitón Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök, valamint Szilágyi Mátyás főkonzul köszöntői egyaránt hangsúlyozták a tisztán csengő magyar szó fontosságát, amelyet napjainkban igazából a versmondás szeretete és ereje adhat meg. A megnyitót a kollégium Péterffy Gyula énekkarának fel-

lépése tette ünnepibbé, Majó Julianna kar-nagy vezetésével.

A szombat délelőtt zajló verseny Lászlóffy Aladár-ra való emlékezéssel indult, Rekita Rozália színművész, a zsűri elnöke tolmácsolta a nemrég elhunyt költő egyik versét. A díjkiosztásra is maradt zsűri által szavalt ajándék: Jancsó Miklós színművész egy Szabédi László verssel indította a szakmai kiértékelőt, amelyen Kófitay Annamária zsűritag, másodéves színi hallgató értékelője is elhangzott. A díjazottak idén is két kategóriában vehették át a Simon Kamill kisdiák által példaeértékűen felajánlott ezüstserlegeket, és a Magyarai Eszter, Pop Ioana (zsűritag – Phoenix társtulajdonos), Balázs Ernő, valamint számtalan magánszemély és erdélyi könyvkiadó értékes jutalmait. Díjazottak a IX–X. osztályosok kategóriájában: I. díj: Bordi Eszter (Marosvásárhely,

Bolyai Farkas Elméleti Líceum); II. díj: Bokor Csongor (Baróti Szabó Dávid Elméleti Líceum); III. díj: Sándor Zsuzsa (János Zsigmond Unitárius Kollégium). A XI–XII. osztályosok kategóriájában: I. díj: Popa Timea (János Zsigmond Unitárius Kollégium), II. díj: Csengeri Boglárka (Nagyvárad, Ady Endre Elméleti Líceum), III. díj: Madaras Beáta (Szováta, Domokos Kázmér Iskolaközpont).

Dicséretet: Győri Réka és Kádár Noémi (Székelykeresztúr, Orbán Balázs Gimnázium), Popa Anna (János Zsigmond Unitárius Kollégium), Udvari Timea (Báthory István Elméleti Líceum).

A vermondás maratoni órái mellett került idő sajátos hangulatú gyertyafényes ismerkedésre, kötetlen módon zajló gitárestre, valamint a rendezvény végén a lázadás tematikájához igazodó rockzenei nagykoncertre a kollégium udvarán: a Wisper Blast, Syrinx és a Klus zenekarok részvételével.

S. K.

Forrás: Szabadság

Kedves fiatal Barátaink!

A májusi „gyermekoldal” e hónapban érdekes ismereteket kínál, de feladványok nélkül, hiszen a múlt lapszámban közölt rejtvényeink megfejtéseit június 1-jéig beküldve máris az össze-sítő értékelést olvashatjátok – a következő lapszámban. A nevet, különleges fogalmakat nem talányokban rejtettük tehát el, inkább szórakoztató, ismeretterjesztő célból írtuk. Jó lazítást, fogadjátok szeretettel!

Tudtátok-e, hogy a május hónapnév eredete két, majdnem hasonlóan leírható női névből és egy római istenség melléknevéből közösen származik: Az már csak természetes, hogy a két női név is két női istenséghez kapcsolódik! A görög *Maia* istennőhöz, Hermész anyjához, és a római *Majához*, Vulcanus isten feleségéhez. A görög név jelentése: anyóka, dajka, míg a római *Maja* tavaszi termékenységet, fiatal nőt jelent. Mindezek mellett, hogy a rómaiak Jupiter istenüket – tulajdonképpen főistenüket – különleges tiszteletben részesítsék, a „hatalmas, nagy isten” melléknévvel illeték, s így alakult ki a „nagy” szó (*magnum*) fokozásából a *Deus maius*. Aztán a Julianus-féle naptárreform idején amiként a márciust Marsnak, az áprilist Vénusznak, úgy a májúst Jupiternek szentelték, s így e hónapot elnevezték *mensis Maius*nak.

Tudtátok-e, hogy már a régi időkben is volt majális?

A majális vallási szertartásból ered. A rómaiak május elsején ünnepélyes körmenetet tartottak, majd utána egy vemhes emsét (várandós anyakocát) áldoztak *Maja*, a fiatal tavaszistennő tiszteletére. Majálisnak kezdetben épp ezt a feláldozott emsét nevezték. A hosszú tél után olyan nagy volt a végre megért természet újjászületése feletti öröm, hogy ezen a napon tilos volt dolgozni. Így lett május elseje pihenőnap és örömnapp, amit a modern korban a munkásmozgalom is „elsajátított”.

Bizonyára hallottatok a májuskirálynőről és májusfáról is.

A görög *Maia*-, „anyókaistennő” és a római *Maja*-tavaszistennő között komoly harc folyik! Nem más ez, mint a tél után visszatérő hideg és a megújuló tavaszi meleg küzdelme, amely a tavasz diadalmas győzelmével végződik. A római mitológia szerint persze a tavasz győzelmé nem „hivatalból” és korántsem könnyen történik. Gonosz, vén boszorkányok üldözik a szép, fiatal szüzlányt, akit aztán megment egy ügyes legény, hogy májuskirálynővé koronázhassa. A régi idők tanúsága szerint annak a legénynek jut ki e dicsőség, és lesz párja a májuskirálynőnek, aki a piactéren erre az alkalomra egy földbe ásott, magas, friss, zöld levelű fára felmászik és a tetejéről a hímestudót le tudja venni.

Bizonyára felismertétek a májusi zöldág őst az előbbi történetben!

Mivel a májusfa a kereszténység előtti korra vezethető vissza és termékenységi jellege volt, a keresztény egyház is megalkotta a maga magyaroztatását hívei számára. Eszerint egykor a pogányok elhatározták, hogy május elsejének hajnalán meggyilkolják *Jakab* apostolt. Hogy a gyilkosok később megtalálják a házat, a felbujtók egy zöld ágat helyeztek eléje. Igen ám, de reggelre csoda történt: mindenik ház ajtaja előtt zöld ág díszelgett! Így menekült meg *Jakab* apostol. Az esemény emlékét azóta is őrzi a május elsejei zöldág állítása. Ezt *jakabfának*, máshol *májusfának* nevezik.

Ma már ez az esemény más megfontolásból zajlik. Az „eredeti”, tavasz fölötti öröme, illetve a hajdani termékenységi

ritusra (vallási szertartásra) utal. Amiként tudjuk: falvakon május elsején fiatal legények állítják a fát annak a lánynak a kapuja vagy háza elé, aki kedves a szívüknek. A kiválasztott lánynak még éjjeli zene is járt. Ha a lánynak is tetszett a legény, akkor a zenét gyertyagyújtással fogadta, másnap pedig himzett zsebkendővel is megajándékozta, amit a legény büszkén a zsebére tűzve viselt a május elsejei bálon.

Május hónapot továbbá **pünkösdi havának** is nevezik, hiszen ekkor kerül sor, a húsvétot követő 50. napon pünkösdi ünnepére. Sok szép szokás alakult ki ez ünnepel kapcsolatosan, amelyeknél mind jól megfigyelhetjük a hajdani „termékenységi” szertartásoknak a keresztény hittel való összefonódását. Így ölt testet a római *Maja* tavaszistennő a *pünkösdi királyné* alakjában, s alakul ki a pünkösdi királynéjárás. De ahol királyné van, ott bizony királyt is lehet találni, s így van *pünkösdi király* is, sőt három napra szóló *pünkösdi királyság* is. Sajnos már egyre kevesebb helyen gyakorolják ezeket a szép, örömmel teli, népi ünnepélyszámba menő, valóban ősi múltra visszatekintő szokásokat.

Májusban nyílik a **nárcisz**. Nevét az ógörög *narkao* szóból kapta, ami megmerevedést és kábultást egyaránt jelent. Nem véletlen tehát, hogy ugyanez a görög szó rejlik a *narkózisban* is. De mi lehet a kapcsolat e különös jelentés és egy virág között? Egy görög legenda szerint *Narkisszosz* egy büszke legény volt, aki kevélyen visszautasította a szépséges *Ekho* nimfa közeledését. Ezért az istenek megbüntették a kevély legényt azzal, hogy a patak vizében visszatükröződő saját képébe szeressen belé. *Narkisszosz* emiatt sokat szenvedett, míg végül meghalt. Hamvaiból sarjadt volna ki az emléket őrző tavaszi virág, a nárcisz, amely nagyon erős illóanyagot tartalmaz, annyira, hogy ha zárt helyiségben nagyobb csokrot teszünk, könnyen fejfájást, szédülést okozhat. E szép tavaszi virágot Erdélyben sokfelé *havadi-nak* is nevezik.

Május hónaphoz sok híres személyiség neve kötődik: unitárius egyházunk számon tartja – többek között –, hogy **1799. május 3-án** Nagyajtán született *Kovács István*, az erdélyi magyar tudományos történetírás úttörője. **1813. május 30-án** Nyáradgálfalván született *Szentiváni Mihály* költő, író, politikus, lapszerkesztő. Szülőfalujában, az iskola előtt áll a mellszobra.

Bizonyára kevesen tudjátok, hogy a távoli Afrika keleti partjainál található az a csodálatos sziget, Madagaskár, amelynek magyar királya is volt. *Benyovszky Móric Ágost* grófról, a kalandos életű magyar utazóról van szó, aki a lengyel szabadságharc hőseként került a cári csapatok fogságába. Miután megszökött szibériai száműzetéséből – éppen a kormányzó leányával együtt –, behajózta a Behring-tengert, megjárta Formosát, majd Madagaskáron kötött ki. Itt emberséges bánásmódjának köszönhetően megszerettette magát a bennszülöttekkel, akik királyul választották. Mivel a hatalmas sziget francia gyarmat volt, megszervezte a felszabadító harcot, és a bennszülöttek élén küzdött Madagaskár felszabadításáért. A küzdelme során 1786. május 23-án halálos sebet kapott. Érdemes elolvasni naplójából élénk tárló, roppant izgalmas élettörténetét, amelyet *Jókai Mór* is közzétett 1888-ban.

Kívánunk kellemes időtöltést! Sok szeretettel
Fekete Levente Nagyajtáról

Híres unitáriusok – 5 (rejtvény-sorozat)

Vízszintes: 1. Az amerikai Vöröskereszt megalapítója, több elméleti munka szerzője (1821–1912). 11. Félzsák! 13. Égéstermék. 14. Babosra fest. 15. Hivatalos akta. 17. Ha tanul, ökor lesz belőle. 18. Molibdén vegyjele. 19. Vörösmarty kiséposza. 21. Hegy a Szinai-félszigeten. 22. Lamartine verse. 24. Rahmanyinov operája. 26. Bizonyos ideje. 27. A fa belső része. 29. Vulkanai kőzet. 31. Rangjelző. 32. Tüzet szüntető. 34. Argentínai folyó. 36. Világítás kikapcsolása. 39. Távolkeleti szigetállam. 40. Opus, röviden. 41. Kortárs amerikai író, a tudományos-fantasztikus irodalom egyik legjelesebb képviselője.

Függőleges: 1. Bőröndbe pakoló. 2. Városnegyed. 3. Negyven rabló „babája”. 4. ... avis, ritka madár, latinul. 5. Erős szándék. 6. Associated Press, röviden. 7. Költői napszak. 8. A múlt idő jele. 9. Férfinév. 10. Hajat vágó. 11. Éneket oktató pedagógus. 12. Egyfajta szolgáló volt a főúri családoknál. 16. Taszit. 20. New York operája, bizalmasan. 21. Fehér színű madár. 23. Lóbíztató. 25. Forgástest. 28. Francia naturalista író volt (Émile). 30. Sēmi nép. 33. Marionett. 35. Az egyik szülő, becézve. 37. Kettős mássalhangzó. 38. Üres sor!

1	2	3	4	5	B	6	7	8	9	10	11	12
13						14						
15					16				17		18	
19			19			20		21				
22		23		24			25			26		
27			28			29			30		31	
32				33		34			35			
36				37		38		39				
40			41				A					

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Győrő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: Ruzsa István
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,

B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:

Verbum Egyesület,

Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem örzünk meg,

és nem küldünk vissza.

Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.

A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Jó példa

Két vénlány hátramegy a tyúk-
udvarra, ahol azt látja, hogy a kakas
kergeti az egyik tyúkot. A tyúk ki-
szalad a kerítés alatt az utcára, egy
arra járó autó meg azonnal elüti.
Meggzólal az egyik vénlány:
– ...! (Poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része.
13. Szónok. 14. Tisztes, idős hölgy.
15. Szókimondó, becsületes. 17. E
nap. 18. Nagy kazah tó. 19. Oxigén
módosulat. 21. München folyója. 22. A szélein dörög! 23. Lenti helyre. 24. Kikötőgát.
25. Szlovákiai folyó. 28. Idegen férfinév. 30. Nehéz fém. 33. Van ilyen medve is. 36. Ezen
a helyen. 37. Lapos szánkó. 39. Aktív, eleven. 41. Szaporodási forma. 42. Érzékiség.
43. A poén befejező része. 44. Ókori római pénz volt.

Függőleges: 1. Mozdony. 2. Ellenértéket megállapító. 3. Raktározó. 4. Bizonyos ideje.
5. Orvos, bizalmasan. 6. Betűvetés. 7. Newton és méter. 8. Éléstár. 9. Odanyújt. 10. Por-
tugáliai város. 11. Adriai szél. 12. Az elemzés tana. 16. Nátrium vegyjele. 20. Angol taga-
dás. 25. Toldalékkal ellátott. 26. Húros fegyverrel versenyző sportoló. 27. Francia festő
volt. 28. ... vet, csomót köt. 29. Ritka női név. 31. ... tesz, becsap. 32. A Kincskereső kis-
ködmön írója (Ferenc). 34. Bot. 35. Börtön. 38. A szív oldala. 40. A madarak királya.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 5) a januári számunk-
ban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztősé-
günkhöz! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (Jó példa) megfejtését július 5-éig várjuk Olvasóinktól. A he-
lyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Márciusi rejtvényünk megfejtése: *Ki tudja*: „A mamám harminc múlt és ő sem tudja.”
Könyvjutalmat nyert Nagy Mária tordai olvasónk. Gratulálunk!

Lapszámunk szerzői: **Bálint Róbert Zoltán** lelkész (Mészkö), **Bencze Edith** szociálpedagógus (Homoródalmás), **Benedek Enikő** út- és hidépítő
almérnök (Segesvár), **Csáki Levente** lelkész (Kénos), **Demény Enikő** egyetemi hallgató (Dés–Kolozsvár), **Dimény József** lelkész (Alsófelső-
szentmihály), **Fülöp Júlia** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Jakabházi Béla-Botond** lelkész (Nyomát), **Kocsis Tünde** egyetemi hallgató (Maros-
vásárhely), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Makkai-Ilkei Ildikó** lelkész (Bencéd), **Márkos Szilvia**, diák (Homoródjánosfalva), **Pálfy
Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Popa Iлона** egyetemi hallgató (Magyarsáros–Kolozsvár)